

HET BOEK EZRA

J.A. Vellekoop

Het boek Ezra

Bode des Heils in Christus 1914-1915

Vormgeving: Jan Paul Spoor
Revisie 2012 in hedendaags Nederlands

E-mail: redactie@oudesparen.nl
www.oudesparen.nl

Inhoud

Woord vooraf	9
De terugkeer	13
Ezra 1	21
Ezra 2	27
Ezra 3	39
Ezra 4	53
Ezra 5	59
Ezra 6	67
Ezra 7	81
Ezra 8	91
Ezra 9	99
Ezra 10	107

Woord vooraf

Onder de boeken van het Oude Testament die voor onze tijd actueel zijn, behoort ook het boek Ezra. Alles wat tevoren geschreven is, is tot onze lering geschreven en in het boek Ezra vinden wij een voorbeeld voor de Gemeente in een tijd van verval.

Het volk van Israël was weggevoerd naar Babel, en na een zeventigjarige ballingschap wilde God het weer terugvoeren naar het Beloofde Land. Slechts een klein aantal luisterde echter naar de oproep om Babel te verlaten. Dit overblijfsel ondervond de goedkeuring van de HERE, en keerde terug tot hetgeen van het begin was. Ze voelden diep de gevolgen van de afwijking van het hele volk, richtte op de puinhopen een altaar op en legden de fundamenten van de tempel van God.

Helaas is ook dit overblijfsel niet trouw gebleven, zodat God de profeten Haggai en Zacharia moest zenden om tegen hen te getuigen dat zij hun eigen huizen hadden gebouwd en het huis van de HERE niet hadden voltooid. Door hun aansporing echter verrees de tempel, en onder Ezra werd de dienst van God hersteld. Later, onder Nehemia, werd ook de stad Jeruzalem met de muren en poorten herbouwd, terwijl Ezra en Nehemia allebei het kwaad

bestraften en het volk met Gods wil en wet bekend maakten. Maar ook dit baatte niet, zodat we in de tijd van Maleachi, die profeteerde in de tijd van Nehemia en daarna, het volk in zo'n toestand vinden dat het de liefde van God had verworpen en zelfs de priesters de God van Israël verachtten.

Maar hiermee willen wij ons nu niet bezighouden. Want het boek Ezra laat ons zien hoe een deel van het volk door Gods trouw uitgevoerd, geleid en bewaard, terugkeerde naar het land en naar hetgeen in het begin was: het altaar; en hoe het Gods bemoedigingen ontving, maar ook vermaand werd bij ontrouw en in zwakheid. En dit geeft ons vele heerlijke lessen met het oog op de toestand van de Gemeente. Net zoals Israël is de kerk in verval geraakt en voelt zij zich thuis in het godsdienstige Babylon. Ze heeft zich met de wereld één gemaakt. Maar de Heer wil in het hart van velen trouw bewerken om voor Zijn eer op te komen. Zij houden de waarheid vast te midden van de aanslagen van de vijand. Zij verootmoedigen zich over het diepe verval van de Gemeente en keren terug tot hetgeen van het begin af is.

Onze tijd is de tijd waarvan geschreven staat: *“Ik weet uw werken; zie, Ik heb een geopende deur voor u gegeven, die niemand kan sluiten; want u hebt kleine kracht en hebt mijn woord bewaard en mijn naam niet verloochend”* (Openb. 3:8). In het boek Ezra vinden wij in de teruggekeerde Joden een treffend beeld van zwakheid en afhankelijkheid. En in de gelovigen van onze dagen wordt hetzelfde gezien. De Heer moet de deuren openen, zij zelf hebben geen kracht. En vooral, waar zij de plaats innemen die gelovigen moeten innemen – “in de wereld, maar niet van de wereld”, dus afgezonderd van de ongelovigen –, ondervinden zij dit dag aan dag.

Hoe bemoedigend is daartegenover de trouw van God! Hij dacht aan Zijn volk, ook toen het in zo'n toestand van verval was. Hij

leidde een overblijfsel uit met een sterke hand en deed het Zijn hulp ondervinden. Ja, Hij was Zelf met hen. In Haggai 2:5-6 lezen we: *“Wees sterk, al gij volk des lands, luidt het woord des HEREN en gaat aan het werk, want Ik ben met u, luidt het woord van de HERE der heerscharen, overeenkomstig het woord dat Ik u beloofd heb, toen u uit Egypte uittrok en mijn Geest in uw midden stond: vreest niet”*. Zó is Hij ook nu nog met gelovigen, die luisteren naar hetgeen Hij zegt in Zijn Woord: *“Daarom, gaat weg uit hun midden en scheidt u af, zegt de Heer, en raakt niet aan wat onrein is, en Ik zal u aannemen; en Ik zal u tot Vader zijn, en u zult Mij tot zonen en dochters zijn, zegt de Heer, de Almachtige”* (2 Kor. 6:17-18). Hij doet hen Zijn hulp en Zijn nabijheid ondervinden.

Het is bij de beschouwing van het boek Ezra nodig in het oog te houden dat het hier *niet* gaat om het herstel van het gehele volk. In de profetie van Zacharia wordt gesproken over het herstel van geheel Juda en de stad Jeruzalem, en in de profetie van Haggai over de heerlijke toekomst van het huis des Heren te Jeruzalem. De kostbaarheden van alle volken zullen daar gebracht worden, want alle volken zullen tot Hem komen om zich voor Hem neer te buigen. En Maleachi profeteert over geheel Israël, tot welk volk de HERE zal komen in de dag van Zijn toekomst. Maar het boek Ezra houdt zich uitsluitend bezig, niet met de toekomst, ook niet met het gehele volk, maar met dat deel van het volk dat op het woord van Kores de terugkeer naar het vaderland ondernam. Het is van belang dit te bedenken, want in de toekomst ontvangt het volk rijke aardse zegen, terwijl hier in het boek Ezra de aardse macht in de persoon van Nebukadnessar *aan de volken* is gegeven. Als volk is Israël niet hersteld; dit zal ook wat betreft het herstel van de betrekking tussen Jahweh en Zijn volk, pas in de toekomst gebeuren.

Zo is het ook met de Gemeente. Ze verkeert in groot verval en de eenheid wordt nooit meer volkomen hersteld hier op aarde. Pas

in de toekomst zal dit gebeuren. Maar intussen kent de Heer de Zijnen en toont Hij Zijn trouw en genade aan allen die de naam van de Heer aanroepen en afstaan van ongerechtigheid. Moge de Heer ons bij de overdenking van dit boek zegenen en leiden door Zijn Geest, opdat wij onze ware plaats mogen kennen en zullen innemen te midden van het verval van de Gemeente, en – door de trouw van onze God bemoedigd – in deze tijd trouwe getuigen voor Hem bevonden worden!

De terugkeer

Voordat wij overgaan tot de overdenking van het boek zelf, is een geschiedkundig overzicht van de tijd, die er onmiddellijk aan voorafgaat, niet ongewenst.

In het derde jaar van Jojakim (of Jehojakim), de koning van Juda,¹ was Nebukadnessar, de koning van Babel, tegen Jeruzalem opgetrokken en had haar belegerd (Dan. 1:1). Het was in het eerste jaar van zijn regering (Jer. 25:1). Hij had de stad ingenomen en Jojakim, gebonden met twee koperen ketenen, gevankelijk weggevoerd naar Babel (2 Kron. 36:6). Bij deze gelegenheid had Nebukadnessar ook een deel van de vaten van het huis des Heren meegenomen en ze naar Babel gebracht, om daarmee het huis van zijn god te versieren (2 Kron. 36:7; Ezra 1:7; Dan. 1:2). Verder had hij een aantal jongemannen die behoorden tot het koningshuis en tot de voornaamste families van het land, meegevoerd naar Babel (Dan. 1:3). Hierdoor was het woord van Jesaja, reeds uitgesproken in de dagen van Hizkia, in vervulling gegaan: *“Hoor het woord des*

1 Jeremia deelt mee dat het in het *vierde* jaar van Jojakim was. Dit verschil in berekening vinden we meer in het Oude Testament, doordat een deel van een jaar dikwijls gerekend wordt voor een heel jaar.

HEREN: zie, er zullen dagen komen, dat alles wat in uw paleis is en wat uw vaderen hebben opgestapeld tot op deze dag, naar Babel zal worden weggevoerd. Niets zal er overblijven, zegt de HERE. En van uw zonen, die uit u voortkomen zullen, die gij zult verwekken, zullen zij nemen, om hoveling te zijn in het paleis van de koning van Babel” (2 Kon. 20:16-18; Jes. 39:5-7; Dan. 1:4).

Later schijnt Nebukadnessar de gevangen koning weer op zijn troon in Jeruzalem te hebben hersteld, waar hij in het geheel elf jaar regeerde (2 Kon. 23:36; 2 Kron. 36:5). Drie jaar echter na zijn herstel in zijn rijk, rebelleerde Jojakim tegen Nebukadnessar (2 Kon. 24:1). De Chaldeeuwse heerser, die zelf juist ergens anders zijn moest, zond tegen hem de benden van de Chaldeeën, Syriërs, Moabieten en Ammonieten. Ja, het was eigenlijk de HERE, die deze benden zond, overeenkomstig het woord dat Hij door de dienst van Zijn knechten, de profeten, gesproken had (2 Kon. 24:2-4). Ook Jojakim stierf een gewelddadige dood, naar het woord van Jeremia, omdat hij de rol van het profetische woord met een mes kapot sneed en de stukken verbrandde in het vuur, dat in zijn winterhuis was. Er werd over hem geen klaaglied gezongen na zijn dood. En zijn dood lichaam lag *“in de hitte overdag en in de kou des nachts”*. Met een *ezelsbegravenis* werd hij begraven: weggesleept ver weg van de poorten van Jeruzalem (Jer. 22:18-19; 36:29-30).² Een vreselijk oordeel over iemand, die het woord van de HERE verachtte.

Jojakin (of Jehojakin) volgde zijn vader Jojakim op, maar regeerde slechts ruim drie maanden te Jeruzalem. Over hem en over het

2 Dat er in 2 Koningen 24:6 geschreven staat: *“hij ontsliep met zijn vaderen”*, sluit het feit van zijn gewelddadige dood volstrekt niet uit. Dezelfde uitdrukking wordt gebruikt van de goddeloze Achab, die in de strijd werd gedood (1 Kon. 22:40). Zijn lijk is ongetwijfeld een tijd lang onbegraven gebleven, terwijl dan later de overblijfselen kunnen bijgezet zijn geworden.

volk Israël in zijn dagen kwam de hele toorn van Nebukadnessar, die zich in zijn hart had opgehoopt vanwege de houding van de trouweloze Jojakim. *“Te dien tijde trokken de knechten van Nebukadnessar, de koning van Babel, tegen Jeruzalem op; en de stad werd belegerd. Nebukadnessar, de koning van Babel, kwam zelf voor de stad, terwijl zijn knechten haar belegerden. Toen ging Jojakin, de koning van Juda, uit tot de koning van Babel, hij, zijn moeder, zijn dienaren, zijn vorsten en zijn hovelingen. En de koning van Babel nam hem gevangen, in het achtste jaar van zijn regering. Hij voerde vandaar weg al de schatten van het huis des HEREN en die van het koninklijk paleis; en van alles wat Salomo, de koning van Israël, gemaakt had in de tempel des HEREN, haalde hij het goud af, zoals de HERE gesproken had. Hij voerde geheel Jeruzalem, al de vorsten en al de weerbare mannen (tienduizend) in ballingschap, ook al de handwerkslieden en de smeden; niemand werd overgelaten behalve de armen van het volk des lands. Hij voerde Jojakin in ballingschap naar Babel; ook de koningin-moeder, de vrouwen van de koning, zijn hovelingen en de machtigen van het land deed hij in ballingschap gaan van Jeruzalem naar Babel”* (2 Kon. 24:10-15). Later verloor Ewil-Merodak, de zoon en opvolger van Nebukadnessar, Jojakin uit de gevangenis, zette zijn stoel boven de stoel van de koningen die bij hem te Babel waren, en verzorgde hem vriendelijk en voorkomend tot het eind van zijn leven (2 Kon. 25:27-30).

Nadat Jojakin gevankelijk was weggevoerd, werd diens oom koning over degenen die nog in het land waren overgebleven. Nebukadnessar noemde hem Sedekia en liet hem “bij God” zweren, dat hij hem trouw zou blijven (2 Kron. 36:13). Maar Sedekia deed wat kwaad was in de ogen van zijn God. Hij luisterde ook niet naar de profeet Jeremia. Bovendien ontheiligde hij de naam van de HERE, door zijn eed te breken en afvallig te worden van koning Nebukadnessar. Deze trok nu zelf met zijn hele leger tegen Jeruzalem op; en de Chaldeeën bouwden sterkten rondom

Jeruzalem en namen de stad in na een belegering van twee jaar, die een ontzettende hongersnood onder de bewoners van de stad had doen ontstaan. Toen werd Sedekia, die gevlucht was, gegrepen en naar Nebukadnessar gebracht. En nadat men zijn zonen voor zijn ogen had geslacht, stak men hem de ogen uit, bond hem met twee koperen ketenen en voerde hem naar Babel. Priesters, tempelbewaarders, jongen en ouden – allen werden gedood. Niemand werd gespaard. Slechts enkele armen werden als wijngaardeniers en akkerlieden achtergelaten. De tempel, het paleis van de koning en alle huizen te Jeruzalem werden met vuur verbrand. Ja, de muren van de stad werden rondom afgebroken!

Uit dit alles blijkt dat de wegvoering naar Babel heeft plaatsgevonden op drie verschillende tijdstippen: de eerste maal onder Jojakim, de tweede onder Jojakin, de derde in het elfde jaar van de regering van Sedekia. De twee laatste waren de vreselijkste. Maar de *zeventig* jaren van ballingschap, die door Jeremia waren aangekondigd, tellen van de eerste wegvoering af (2 Kron. 36:21; Dan. 9:12; Jer. 25:1,11-12; 29:10; als in deze laatste plaats staat: “als zeventig jaren te Babel zullen vervuld zijn”, dan slaat dit terug op Jer. 25:1, zodat gerekend wordt van het eerste jaar van de regering van Nebukadnessar).

Hoewel nu de tweede en de derde wegvoering veel verschrikkelijker waren dan de eerste, droeg toch de eerste een *geheel bijzonder* karakter, omdat bij deze gelegenheid de heerlijkheid van het huis des Heren was weggenomen. Men had, zoals we in het begin zagen, de tempel beroofd van de kostbare vaten die voor de dienst werden gebruikt. Nebukadnessar had ze geplaatst in het huis van zijn god. Later, bij de terugkeer van de overgeblevenen uit Juda, toen de zeventig jaren vervuld waren, werden al deze voorwerpen, 5400 in getal, door Kores teruggegeven (Ezra 1:7-11). Het begin van de zeventig jaren werd dan ook vooral dáárdoor gekenmerkt, dat de vaten uit het huis van God werden meegenomen. De heerlijkheid van de dienst van Jahweh werd daardoor om zo te zeggen weggevoerd. Dat was nog erger dan al de vreselijke dingen

die later, bij de tweede en derde wegvoering, aan land en volk en zelfs aan het huis des Heren gedaan werden. Niet lang daarna zag Ezechiël de heerlijkheid van God als het ware met tegenzin het huis verlaten, de heerlijkheid die er eeuwig had moeten wonen!

Nooit tevoren was zoiets vreselijks gebeurd. Toen Sanherib tegen het volk was opgetrokken en Hizkia schatplichtig werd, gaf deze wel al het zilver dat in het huis des Heren gevonden werd, ja, hij sneed het goud af van de deuren van de tempel (2 Kon. 18:15-16), maar de vaten voor de dienst gaf hij niet. En later, onder Jojakin, legde Nebukadnessar wel de hand, nog meer dan onder Jojakim, op alle schatten van het huis des Heren en sloeg de vaten stuk die Salomo op Gods bevel had gemaakt. Maar zo'n ontheiliging, zo'n gruwel als hier plaatsvond, dat men de voorwerpen waarmee de ware God gediend werd, gebruikte om de afgodstempel ermee te versieren, was ongeëvenaard! Ze vond alleen onder Jojakim plaats. En toen Belsassar met zijn geweldigen, zijn vrouwen en bijvrouwen, uit deze vaten des Heren wijn dronk, gebeurde dat om daarmee openlijk de overwinning te vieren van de valse goden op de ware God. "Zij prezen" hun eigen goden, terwijl zij dronken uit de vaten van de God van Israël! (Dan. 5:3-4). In diezelfde nacht kwamen de vingers aan de wand en volgden oordeel en dood! En Daniël, die bij de eerste wegvoering was geweest, kondigde dit oordeel aan (Dan. 5:17-28).

Wat zal het vreselijk zijn geweest voor de godvrezende jonge Daniël, om te zien hoe de vaten uit Gods huis naar de afgodstempel werden gebracht. Hoe zal hij hebben gebeefd van verontwaardiging, toen hij zag hoe de Chaldeeën de spot ermee dreven. Maar ook, hoe zal het hem hebben verkwikt, toen hem in het eerste jaar van Darius, de Meder, door het lezen van de profetie van Jeremia getoond werd dat het einde van de vreselijke ballingschap nabij was. Dit bracht hem ertoe om zich, met zijn volk, voor God te verootmoedigen. Later, toen de door God bepaalde

tijd van de tuchtiging voorbij was, in het eerste jaar van Kores, was hij in Babel getuige van het herstel van Juda; en voorzover wij weten, bleef hij dit tot in het derde jaar van koning Kores, toen het woord van God hem versterkte en hem liet profeteren over de verre toekomst (Ezra 1:1; Dan. 9:1; 10:1).

Wat moet het voor God geweest zijn om het volk, dat eens door Hem met een machtige hand was verlost uit Egypte, in ballingschap te laten wegvoeren naar het land van de heidense heerser! Vroeg en laat had God Zijn boden tot Israël gezonden, want “Hij spaarde Zijn volk en Zijn woning.” Maar zij hadden gespot met de woorden van God en Zijn profeten veracht, tot er geen helen aan was!

Hoe zwaar het God gevallen is om Zijn volk te straffen, blijkt o.a. uit de klacht van Zijn liefde, die wij vinden in psalm 81:9-17: *“Hoor mijn volk, Ik wil u vermanen, o Israël, of u naar Mij hoorde (...) Maar mijn volk luisterde niet naar mijn stem, Israël was onwillig tegen Mij (...) Och, dat mijn volk naar Mij luisterde, dat Israël in mijn wegen wandelde! Welhaast zou Ik hun vijanden vernederen en mijn hand tegen hun tegenstanders keren (...) Zij die de HERE haten, zouden Hem veinzend hulde brengen, en hun straf tijd zou voor altoos duren. Hij zou hen gespijzigd hebben met het vette der tarwe, ja, Ik zou u verzadigd hebben met honing uit de rots.”*

Maar wat een vreugde zal het voor Zijn hart geweest zijn, toen de zeventig jaren van tuchtiging voorbij waren; toen de profetie van Jeremia vervuld kon worden (2 Kron. 36:21), en vele duizenden van het volk zich opmaakten voor de terugkeer naar het land van de vaders!

Ezra 1

De bevelen van de Here

Wij lezen in Ezra 1 vers 1: *“Opdat het woord des HEREN, door Jeremia verkondigd, zou worden voltrokken”*. Wat een treffend begin van het boek dat wij vóór ons hebben! De HERE heeft gezegd: *“Mijn raadsbesluit zal volbracht worden en Ik zal al mijn welbehagen doen”* (Jes. 46:10). En dit woord is ook hier bewaarheid geworden. Zeventig jaren waren voorbijgegaan, nu was de tijd van verlossing aangebroken. Zeventig jaar geleden was het woord van God tot Jeremia gekomen: *“Deze volken nu zullen de koning van Babel dienstbaar zijn zeventig jaren”* (Jer. 25:11-12). *“Want zo zegt de HERE: (...) als voor Babel zeventig jaren voorbij zullen zijn, dan zal Ik naar u omzien en mijn heilrijk woord aan u in vervulling doen gaan door u naar deze plaats terug te brengen. Want Ik weet, welke gedachten Ik over u koester, luidt het woord des HEREN, gedachten van vrede en niet van onheil, om u een hoopvolle toekomst te geven”* (Jer. 29:10-11).

Dit woord ging nu in vervulling. De HERE had Zijn volk niet vergeten en het woord dat door Hem was gesproken, werd volbracht. Zeventig jaar geleden had Hij *Zijn woord* gesproken, en het volk

was weggevoerd door *Zijn knecht* Nebukadressar (Jer. 25:9). En nu kwam *Zijn woord* tot Kores, tot *Zijn gezalfde* (Jes. 45:1). De eerste had Hij als tuchtroede gebruikt voor Zijn volk, voor de twee stammen; de laatste gebruikte Hij nu om het te verlossen en te laten terugkeren uit de ballingschap. Deze machtige vorsten van Babel en Perzië, bij wie in menig opzicht zoveel heerszucht en willekeur gevonden werd, waren de ‘knechten’ van de HERE. Hij gebruikte ze om Zijn wil te doen. Is dit niet vertroostend voor onze harten? God beveelt en Zijn wil geschiedt. Hij gebruikt daarvoor wie Hij wil. Zo is het ook in onze dagen. We leven in een wereld vol heerszucht en willekeur. Zelf zijn wij gebrekkig en zwak, en de Heer moet ons soms tegenkomen. Maar het is een heerlijke wetenschap dat Hij de Zijnen kent en dat de gelovigen alleen datgene overkomt, wat naar *Zijn woord is*. Laten wij daarin rusten!

Het was het eerste jaar van Kores, de koning van Perzië. Zoals het *eerste* jaar van de regering van Nebukadnessar gekenmerkt werd door het begin van de ballingschap van Juda, zo werd het *eerste* jaar van Kores gekenmerkt door het feit dat er een einde kwam aan deze ballingschap. ‘t Is of deze dienstknechten dadelijk gereed staan om de HERE te dienen; nauwelijks zijn ze aan de regering, of ze volbrengen Zijn woord.

Kores zei dat de HERE hem bevolen had een huis te Jeruzalem te bouwen. De Perzische koning was zich dus van zijn roeping bewust en kende Jahweh, de God des hemels. Misschien heeft Daniël hem hierover onderricht. In Jesaja 44:28 heeft hij woorden kunnen lezen, lang voor zijn geboorte door deze profeet geschreven: “(...) *die tot Kores zeg: Mijn herder, hij zal al mijn welbehagen volvoeren door tot Jeruzalem te zeggen: Het worde herbouwd en de tempel worde gegrondvest*”. En verder: “*Zo zegt de HERE tot zijn gezalfde, tot Kores, wiens rechterhand Ik gevat heb om volken voor hem neer te werpen: de lendenen van koningen ontgord Ik; om deuren voor hem te openen, geen poorten blijven gesloten. Ik zelf zal*

voor u uitgaan en de oneffenheden effenen; koperen deuren zal Ik verbreken en ijzeren grendels verbrijzelen. En Ik zal u geven de schatten der duisternis en de rijkdommen der verborgen plaatsen, opdat gij weet, dat Ik, de HERE, het ben, die u bij uw naam riep, de God van Israël. Ter wille van mijn knecht Jakob en van Israël, mijn uitverkorene, riep Ik u bij uw naam, gaf u een erenaam, hoewel u Mij niet kende. Ik ben de HERE en er is geen ander; buiten Mij is er geen God. Ik gordde u, hoewel u Mij niet kende, opdat men het weet waar de zon opgaat en waar zij ondergaat, dat er buiten Mij niemand is; Ik ben de HERE, en er is geen ander” (Jes. 45:1-5).

“Hij heeft mij opgedragen”, zei Kores en hij wilde gehoorzamen. Wat een verschil met Farao, de koning van Egypte! Van hem lezen we de uitspraak: *“Wie is de HERE, naar wie ik zou moeten luisteren om Israël te laten gaan?”* (Ex. 5:2). Dat was het treurige begin van Farao. Hij reageerde direct afwijzend, nadat de HERE de eerste maal tot hem sprak. En het is gebleken dat de bevelen van de HERE voor hem geen enkele waarde hadden. Maar hoe droevig was zijn einde! Kores echter verafschuwde de afgoden. Hij erkent de God van Israël als de *“God des hemels”* en zegt dit openlijk (Ezra 1:3). Ook Artachsasta getuigt later dat de God van Israël de *“God des hemels”* is (Ezra 7:21,23).

Maar Kores handelde niet alleen naar het bevel van de HERE, omdat hij dit gehoord had en verstandelijk overtuigd was dat hij dit bevel moest opvolgen; of omdat Hij die het gaf, de almachtige God was. Nee, we lezen nog iets: *“De HERE verwekte de geest van Kores.”* Ook later lezen we van degenen die zich opmaakten om te gaan, dat een ieder optrok *“wiens geest God verwekte”* (Ezra 1:1,5). Dit is een belangrijke waarheid. Kores werd overtuigd dat de God van Israël de God des hemels is. Hij werd zich bewust dat God hem tot een uitverkoren werktuig had bestemd om Zijn plan te volvoeren. Hij gehoorzaamde het bevel van de HERE en liet een stem door zijn hele koninkrijk gaan, zelfs ook in geschrift, dat de HERE hem

bevolen had voor Hem een huis te bouwen te Jeruzalem en dat ieder die wilde, naar Jeruzalem mocht optrekken. Hij maakte zich dus inderdaad op om de wil van God te doen, net zoals we dit lezen van de hoofden van de vaders van Juda en Benjamin, van de priesters en Levieten en van vele anderen. Maar... dit alles had niet gebaat, indien niet *God de geest had verwekt*. Niet Kores, niet de Joden vervulden het profetische woord. Maar de HERE Zelf deed het, want *Hij* verwekte de geest van allen! Dit is ook nu nog zo, zowel voor de zondaar als voor de gelovige. Van onze kant moet er een buigen zijn voor God en een luisteren naar Zijn Woord, maar *Hij* moet de geest verwekken. Heerlijk, als we Hem, die in ons wil werken wat Hem welbehaaglijk is, niet in de weg staan!

De bevelen van God! Wat waren ze voor de grote Dienstknecht, voor de Heer Jezus? Kostelijk en dierbaar, Zijn voedsel. Altijd was Zijn oor geopend om te luisteren naar het woord van de HERE (Jes. 50:4-5). De 119de psalm werd door Hem op volmaakte wijze beleefd. Als *“een vreemdeling op aarde”* had Hij steeds *“een verlangen naar Gods bevelen”* (Ps. 119:19,40). In de toekomst zal een dergelijke gezindheid bij het volk Israël aanwezig zijn, wanneer ze – hersteld – in hun land terug zullen zijn. Door de weg van verootmoediging tot God teruggebracht, zullen zij de bevelen, zo vaak met voeten getreden, liefhebben en doen.

Wat betekenen de bevelen van de Heer voor ons? Het bewaren van die bevelen maakt ons voorzichtig op de weg van het geloof (Ps. 119:100). En we hebben het zo nodig, bewaard te worden. Ach, hoe dikwijls gaat het ons om de bevrediging van onze eigen wil. En hoe vaak hebben we daardoor onszelf smart en ellende berokkend. Bovenal echter hebben we de Heer erdoor bedroefd. Het *geluk* waarvan psalm 119 spreekt, is voor hen die de wil van de Heer doen en Hem van ganser harte zoeken. Het onderhouden van Zijn bevelen breekt niet alleen de eigen wil en brengt ons tot het doen van de Zijne, maar het leidt ons ook tot Hem die de Bron

is van alle kracht. Daarom staat in psalm 119:2: *“Welzalig zij, die zijn getuigenissen bewaren, die Hem van ganser harte zoeken”*. Mochten we toch meer Gods Woord liefhebben, Zijn wil doen en Hemzelf zoeken! Dan zullen we geen onrecht werken, maar wandelen in de wegen van de HERE (Ps. 119:3).

In het bijzonder voor jonge gelovigen is het ernstig, aan de bevelen van de HERE te denken. Op hun leeftijd zijn de gevaren zo talrijk en zo groot. De psalmdichter denkt in ‘t bijzonder aan hen: *“Waarmee zal de jongeling zijn pad rein bewaren? Als hij dat houdt naar uw woord”* (Ps. 119:9). De wereld past zich vooral bij jongeren zo aan hun eigen wil en begeerten aan. De nieuwe natuur zegt echter: *“Wat wilt U, Heer, dat ik doen zal?”* En dat is *echte* gehoorzaamheid. Moge Hij ons allen, ouderen en jongeren, genade geven om in die gezindheid te wandelen en te handelen!

Kores’ bevelschrift richtte zich tot allen en was zo duidelijk en ruim mogelijk: *“Wie nu onder u tot enig deel van zijn volk behoort, zijn God zij met hem, laat hij optrekken naar Jeruzalem, in Juda, en het huis bouwen van de HERE, de God van Israël, dat is de God die in Jeruzalem woont. En ieder die overgebleven is, van welke plaats ook waar hij als vreemdeling vertoeft, die moeten zijn plaatsgenoten ondersteunen met zilver en goud, met have en vee, behalve de vrijwillige gave voor het huis van de God, die in Jeruzalem woont”* (Ezra 1:3-4). Niemand werd dus uitgezonderd. Wat een genade! Een ieder werd aangemoedigd om mee te helpen aan de wederopbouw van het huis van de HERE. Hierbij zou zijn God met hem zijn. En zelfs de heidenen, de inwoners van zijn plaats, werden opgewekt om de pelgrims te helpen.

Het leek op de laatste nacht van Egypte; maar hier gaf men niet noodgedwongen, maar was het een vrijwillige gave. Geen Jood kon zeggen: ‘Ik heb geen vrijheid’, of: ‘De boodschap geldt niet voor mij’. Allen wisten nu duidelijk waarom het ging en allen

ontvingen de volle vrijheid en de middelen om te gaan. Als Kores luisterde naar de bevelen van de HERE, zouden dan zij die Gods volk vormden, achterblijven? In zeventig jaren hadden ze geen lied van de HERE kunnen zingen in het vreemde land (Ps. 137:4). De harpen waren aan de wilgen gehangen. En nu mochten ze op de plaats waar de God van Israël woonde, het huis van God weer opbouwen! Door de goede hand van hun God over hen, werd hun het uitzicht daartoe gegeven. God zou met hen zijn. De Perzische koning en zijn volk hielpen hen. Wat hadden zij nog meer nodig? Maar alleen *belangstellende* harten vonden de kracht om de plaats waar zij zich misschien op hun gemak voelden, te verlaten en zich af te zonderen, om straks een ongeacht volk te zijn dat de smaad van de naburen zou te dragen hebben. De HERE moest de geest verwekken.

Hoe gelukkig waren degenen die optrokken! Hun harten werden bemoedigd door het woord van de HERE. Hun handen werden gesterkt door de milde en vrijwillige gaven van allen die rondom hen waren; en ook door Kores, die tevens alle vaten van het huis des Heren, vroeger geroofd, teruggaf aan het volk. Op hen is psalm 126 van toepassing. Nee, zij konden Jeruzalem niet vergeten in het vreemde land (Ps. 137:5-6). En zouden ze nu naar die stad mogen optrekken? Was het niet een droom? Hun mond werd met vrolijk lachen vervuld. Ze konden juichen: *“De HERE heeft grote dingen bij ons gedaan, wij waren verheugd”*. Dit is de zegen, verbonden aan het luisteren naar de bevelen van de HERE.

Ezra 2

De getelden die optrokken

Het tweede hoofdstuk van Ezra lijkt bij een oppervlakkige beschouwing niet belangrijk, omdat het in hoofdzaak een reeks namen en getallen bevat. Toch is het een belangrijk gedeelte van Gods Woord, en wel allereerst omdat het ons aantoonst dat velen uit onverschilligheid of om andere redenen zijn achtergebleven, toen Kores de bevelen van de HERE bekendmaakte; en verder omdat eruit blijkt dat God de namen en getallen opgetekend en bewaard heeft van hen die toonden een hart voor Hem en Zijn huis te hebben.

Door de boodschap van Kores werd iedereen aangemoedigd om mee te helpen aan de wederopbouw van het huis des Heren. Maar bij hoe velen werd een belangstellend hart gevonden om de plaats te verlaten waar zij zich misschien thuis voelden; om als een ongeacht volk in een vreemd land omwille van de HERE moeite en strijd te ontmoeten en smaad te verdragen? Helaas, maar bij een betrekkelijk klein aantal! Verschillenden konden wellicht niet vanwege hun ouderdom of door hun omstandigheden; zij hadden misschien een roeping te vervullen in het land van de ballingschap,

die zij niet of niet dadelijk met een vrij geweten konden prijsgeven; maar velen zullen wel uit gemakzucht zijn achtergebleven – een naam en een goede woonplaats in Babel was hun meer waard dan de plaats van afzondering in het Beloofde Land! Hoe droevig is dit! Hun namen worden niet genoemd in het boek van de HERE. Ze staan niet bij de getrouwen. En is de goedkeuring van de HERE, ontvangen te midden van miskenning en tegenspoed, niet veel meer waard dan alle voorspoed?

Ook in de Gemeente van Christus heeft men dezelfde ervaring opgedaan. Eerst was de Gemeente in een heerlijke toestand. Maar door het gebrek aan waakzaamheid van de gelovigen is zij in groot verval geraakt, zodat zij niet alleen in de wereld woont, maar *de wereld in haar midden opnam*. Aan die droevige toestand van het geheel is, net als bij de ballingschap van de Joden in Babel, niets meer te veranderen. Maar wel wekt God individuele personen op om Zijn huis te bouwen: *“Wie nu onder u tot enig deel van zijn volk behoort, zijn God zij met hem.”* Dat zei Kores tot de vreemdelingen in Babel. En toen de Gemeente in verval raakte, riep de apostel Paulus de individuele gelovigen toe: *“Laat ieder die de naam van de Heer noemt, zich onttrekken aan ongerechtigheid”* (2 Tim. 2:19). Wat een ernstige verantwoordelijkheid is dit voor ieder van ons in deze tijd. Het is waar: *“De Heer kent hen die de zijnen zijn”*. In een toestand van verval kent men alle gelovigen niet, evenmin als de Joden in Babel als een afgezonderd volk bekend waren zoals vroeger in het Beloofde Land. Toch moet elke gelovige die het bevel van de Heer hoort, dit ter harte nemen. Hij is geroepen zich af te zonderen van de wereld, van de ongelovigen, om zodoende *“een vat te zijn tot eer, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, tot alle goed werk toebereid”* (2 Tim. 2:21).

Maar hoe velen laten zich hiervan weerhouden, omdat zij verbindingen hebben aangeknoopt op allerlei gebied met hen die niet tot het volk van God behoren! Hoe velen vrezen de strijd; ze

hebben misschien familieleden, die hun zeer na aan het hart liggen en die hen tegenwerken om de wil van de Heer te doen! Hoe velen zien ook op tegen de verachting; zij letten op hun rang en stand, of ook op de nietigheid en geringheid van hen die luisteren naar het woord van God! Laten toch zij, van wie de ogen voor de waarheid zijn geopend, optrekken overeenkomstig Gods wil! Mocht er toch meer *beslistheid* gevonden worden, niet alleen om de wil van de Heer te kennen, maar die ook te doen!

Er is een groot verschil tussen hetgeen de verlossing betreft (die alleen van God uitgaat), en dat wat verband houdt met onze verantwoordelijkheid. Toen God Israël uit Egypte leidde, gingen *allen* uit. Er bleef niet één achter. Hoe groot de macht van de Egyptenaren ook was, hoe de vijandschap van Faraó zich nog op 't laatste ogenblik vertoonde, niets was in staat Gods uitgestrekte arm en machtige hand tegen te houden. Hij had Zelf gesproken: "Ik ben neergekomen om u te verlossen!" Dat was Zijn raadsbesluit, en Hij volvoerde dit ondanks alles. Hoe kostbaar is dit voor ons! Lezen wij het begin van de brief aan de Efeziërs, dan zien wij alleen God handelen tot lof van Zijn genade. Hij neemt Zich voor, Hij verkiest, Hij maakt ons aangenaam in Hem, Hij verlost. Wat een zekerheid! Wat een rust geeft ons dit! Niet één van de uitverkorenen, van de verlostten, blijft achter in de wereld. God voert ze allen uit. Maar hoe geheel anders is het nu, als het volk van God door eigen schuld in Babel is gekomen. Het is ook dan de HERE, die roept om uit te gaan, die Zijn volk op de plaats van afzondering wil zien. Maar dan merken we toch iets anders op: het wordt aan ieders persoonlijke verantwoordelijkheid overgelaten om het woord van de HERE te gehoorzamen. Wat gebeurt er dan? Slechts *weinigen* luisteren. Iets minder dan 50.000 trokken er uit. Maar toen God Israël uit Egypte bracht, waren er alleen al ruim 600.000 mannen! Hoe beschamend voor ons! Als wij voor de verantwoordelijkheid worden geplaatst om de wil van God te doen, hoe velen blijven er dan helaas achter!

Gelukkig echter, wanneer wij de roepstem van de Heer verstaan en er gehoor aan geven! Hoe vertroostend is het voor hen die de weg van afzondering bewandelen, tot de “getelden” te behoren! Egypte en Babel stellen ons beide de wereld voor, elk in een ander karakter. Maar met geen van beide wil de Heer ons verenigd zien. Hij verloste ons uit ‘Egypte’, uit de wereld onder de heerschappij van de boze, om ons als Zijn volk door de woestijn tot de heerlijkheid te leiden. Hij wil dat onze harten niet terugverlangen naar de heerlijkheden van de wereld, maar vol vertrouwen op Hem zijn gericht. Vervolgens wil Hij dat wij ons verre houden van elke verbintenis met ongelovigen, ook al doen zij zich godsdienstig voor. En als wij door onze ontrouw tot een vermenging met de wereld zijn gekomen, moeten wij dit godsdienstig Babel verlaten om de weg te gaan met allen die de Heer aanroepen uit een rein hart (2 Tim. 2:22; 2 Kor. 6:17).

Hoe gelukkig is de gelovige, die zich door Gods Woord en Geest laat onderwijzen! Hij wil graag luisteren naar de stem van de Heer en hij voelt zijn verantwoordelijkheid. En hij ontvangt van de Heer de goedkeuring over zijn doen – hoe zwak alles ook mag zijn, wat hij in dit opzicht verricht; als het maar met beslistheid gaat om het doen van de wil van de Heer. Is het niet treffend dat de Heer Jezus, die alles tevoren wist, in Matteüs 18 heeft gesproken over “*twee of drie*”, die tot Zijn naam vergaderd zijn en die dan de belofte hebben dat Hij in het midden van hen is. De Heer kent al de Zijnen en Hij *telt* als het ware in het bijzonder degenen die te midden van de verwarring (*Babel* betekent: ‘verwarring’) vasthouden aan Zijn woord en Zijn naam, en die de wereld en de godsdienst van de wereld vaarwel zeggen om Zijn huis te bouwen.

Maar laten we in het kort nagaan wat het vóór ons liggende hoofdstuk in bijzonderheden te overdenken geeft. Het getal van de mannen die onder aanvoering van Zerubbabel en de hogepriester Jesua, weer bijgestaan door negen onderaanvoerders (vs. 2), uit

de ballingschap terugkeerden, was 24.144. In de verzen 3-20 worden zij opgeteld naar de namen van hun vaders; in de verzen 21-35 naar de namen van hun steden. De laatstgenoemden zullen bij hun terugkeer naar Israël wel naar hun geboorteplaatsen zijn getrokken om die weer te bewonen en te bevolken (zie Ezra 2:70). Uit Nehemia 7:5-73 blijkt dat het hele volk in de geslachtsregisters werd ingeschreven.

De priesters, uit de vier families van de zonen van Aäron, beijverden zich om hun plaats en dienst weer in te nemen in het huis van God dat gebouwd zou worden. Hun getal was 4.289 (vs. 36-40), terwijl uit de drie families van de Levieten zich slechts 74 personen opmaakten! Geeft dit ons niet iets te leren met het oog op de Gemeente in verval? Alle gelovigen zijn priesters en ze zijn daarom geroepen om eredienst te verrichten. En velen gevoelen dan ook (altijd *betrekkelijk* velen, want naar het geheel gerekend is hun getal nog gering) de behoefte hun dienst als aanbidders in de Gemeente van de levende God uit te oefenen. Maar hoe droevig is het gebrek aan *Levieten*, die in de dienst werkzaam zijn. Ongetwijfeld kan hier gesproken worden van een zekere onverschilligheid en gemakzucht. Is het niet zo, dat velen in onze tijd die gaven van de Heer hebben ontvangen voor het werk van het evangelie, of voor het weiden en hoeden van de kudde van Christus, de verantwoordelijkheid van de dienst op anderen leggen, in plaats van zelf met de hun verleende kracht de dienst waar te nemen? Al is dit niet de enige reden, waarom de zogenaamde 'geestelijkheid' in de kerk deze plaats inneemt, toch begunstigt de geestelijke traagheid van velen haar aanmerkelijk. We zullen later zien hoeveel moeite Ezra had om enige Levieten bijeen te brengen, zodat zij met hem naar Jeruzalem optrokken.

De zangers, de zonen van Asaf, waren in groter getal aanwezig dan de Levieten; er waren er 128 (vs. 41). Het is zeker een heerlijke dienst de lof van God te bezingen. Maar zijn in de gemeente de

‘kinderen van Asaf’ dikwijls niet daarom zo goed vertegenwoordigd, omdat deze dienst zo gemakkelijk lijkt? De poortwachters waren 139 in getal; de tempelhorigen, de ondergeschikte dienaars van het heiligdom, waren met de nakomelingen van Salomo’s knechten, 392 in getal (vs. 42-58). We kunnen er zeker van zijn dat de bescheiden diensten die door deze mannen werden verricht, in de ogen van God grote waarde hadden. Merken wij slechts op hoe in vers 43-57 door de HERE met een zekere goedkeuring alle namen van hun vaders afzonderlijk zijn opgetekend.

Zo is het ook nu in het werk van de Heer. Hij heeft Zijn priesters die Hem aanbidden, Levieten en zangers die bijzondere diensten verrichten, maar Hij wil ook gediend worden door hen die niet zo op de voorgrond treden. De tafels te dienen, een handreiking te doen, niets wordt door Hem vergeten. Ja, meermaals zal men zien dat iemand die zichzelf onder de kinderen van God op de laagste plaats zet, die zichzelf vergeet om anderen te dienen, grote eer van de Heer ontvangt, terwijl iemand die erkende gaven heeft, die misschien mooi kan spreken, maar geneigd is zichzelf meer te verheerlijken dan Christus, de *laagste* plaats krijgt aangewezen.

De priesters, Levieten, zangers en dienaars telden samen 5.022 personen. Het volk, voor zover het werd opgetekend, bedroeg dus 29.166 personen; de hele vergadering bestond uit 42.360 personen, afgezien van 7337 slaven en slavinnen en nog 200 zangers en zangeressen. Alles tezamen kunnen we dus wel zeggen dat er bijna 50.000 personen uit Babel naar het Beloofde Land terugkeerden. Uit de laatste vermelding van slaven en zangers blijkt opnieuw dat de HERE niets vergeet. Niet alleen de dienaars van het *heiligdom* worden genoemd, maar ook die van het *volk*. Of het er nu om gaat dat men iets in de dienst van de Heer doet, of dat het gaat om de geringste dienst die men omwille van Hem aan een *ander* bewijst, bijv. het geven van een beker koud water, de Heer neemt van *alles* kennis en tekent het op. Aan de zangers en

zangeressen wordt evenzeer gedacht als aan de slaven en slavinnen die het volk dienden. Het gezang is niet alleen nodig voor de dienst in het heiligdom; dit werd beoefend door de zonen van Asaf. Maar het heeft ook ten doel de gemeenschap onder het volk van God buiten de eredienst te onderhouden en te bevorderen: *“Spreekt tot elkaar in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, zingend en jubelend in uw hart tot de Heer”*. *“In alle wijsheid elkaar leert en terechtwijst met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen en in de genade zingt in uw harten voor God”* (Ef. 5:19; Kol 3:16).

Ten slotte telde God zelfs de dieren (vs. 66-67)! *Niets* werd vergeten. Alles wat nuttig is en hulp verleende, werd opgenoemd. Van welke trouwe zorg spreekt ons deze optelling! Gedurende de hele weg die het volk optrok naar het huis Gods, waakte God over Zijn volk, zorgde Hij voor de behoeften van de zwakken, van de vrouwen en kinderen, en zegende Hij hen straks in het land. Wat een God is onze God! Is er een betere Leidsman, een betere Verzorger dan Hij? Moesten wij ons dan niet in alles, met al wat wij zijn en hebben, aan Hem toevertrouwen?

Keren wij nu nog terug tot de verzen 59-63, waar wij vinden dat 652 mannen uit Israël niet het bewijs konden leveren dat zij werkelijk tot Gods volk behoorden, terwijl ook een aantal priesters tevergeefs bewijzen van hun afstamming in de registers zochten, zodat zij van het priesterschap werden geweerd. Dit is het eerste kenmerk van een overblijfsel: het moet de bewijzen leveren hiertoe te behoren. In een tijd van eenheid en zegen behoefde geen Israëliet zijn geslachtsregister te tonen. Het sprak in zo'n tijd vanzelf dat men zich niet aanmeldde als men niet tot het volk behoorde, terwijl geen priester aanspraak kon maken op een plaats die hem niet toekwam. Maar in een tijd van onoplettendheid, van afwijking en verval, kan menige naambelijder proberen binnen te sluipen.

Denk aan de Gemeente in het begin. In Handelingen 5:13 lezen we dat van de anderen zich niemand bij de gelovigen durfde voegen. Toen was de Gemeente nog in haar eerste frisheid, en door de krachtige werking van de Heilige Geest werd belet dat er naamchristenen binnenslopen. Maar spoedig werd dit anders. En hoe is het nu? Het is verootmoedigend eraan te denken! Duizenden die niet behouden zijn, worden toegelaten tot de christelijke eredienst. Tot de gelovigen van onze tijd wordt dan ook in Openbaring 3 gezegd dat zij *kleine kracht* hebben. Maar waar dit zo is, moeten wij dan niet in volle afhankelijkheid van Hem leven en uiterst waakzaam zijn? Tot de tafel van de Heer mogen alleen degenen toegelaten worden die echt behouden zijn. Maar hoe vaak is men oppervlakkig in het beoordelen van de bekering, omdat men het getal van hen die aan de tafel van de Heer aanzitten, groot wil hebben. Veelal hangt dit samen met personen die graag tot hun eigen eer anderen voorstellen tot toelating. Ook gebeurt het door onkunde, en omdat men verzuimt eerst eens andere broeders te raadplegen. Dubbele waakzaamheid en trouw zijn dan ook nodig. Om tot de tafel van de Heer toegelaten te worden, moet iemand echt bekeerd zijn, maar ook voor zichzelf het bewustzijn hiervan bezitten, opdat hij straks in volle zekerheid van het geloof met zijn aanbidding kan ingaan in het heiligdom.

Ook is het nodig dat de *wandel* overeenkomstig de wil van de Heer is, want men moet tot Hem kunnen naderen met een waarachtig, een oprecht hart. Het is dus niet voldoende als iemand *zegt* dat hij bij het volk van God behoort; maar uit woord en daad moet hij dit bewijzen, en de gelovigen hebben te beoordelen – door de Heiligen Geest voorgelicht – of zo iemand werkelijk is die hij voorgeeft te zijn. Vooral de *hoofden* van het volk hadden wel toe te zien, zoals wij dit in vers 63 bij de *stadhouder* vinden (die titel kreeg Nehemia als bestuurder). Zo moeten in de Gemeente vooral zij die licht en inzicht van de Heer ontvangen hebben, in dit opzicht nauw toezien en zich door de Heer laten leiden. En ontbreekt ons

wijsheid, dan moeten wij wachten op de Heer! Voor de priesters, die dubbel schuldig waren dat zij hun afstamming niet konden bewijzen, bleef maar één middel over: de komst van een priester met Urim en Tummim, om daardoor de HERE te vragen (vgl. Num. 27:21). God, die weet wie de Zijnen zijn, kon alleen openbaar maken wie werkelijk tot de priesterlijke familie behoorde. Tot zolang mochten zij “niet eten van het allerheiligste.”

Geeft ons dit niet een les hoe wij in twijfelachtige gevallen te handelen hebben? Als er geen vrijmoedigheid is, dan wachten we op de Heer, die op het gelovig gebed licht zal geven. Maar hoe vaak drijft het vlees tot haastig besluiten, waarvan dan later de droevige gevolgen zich laten zien! Zij die voor de heiligheid van de Heer waken, zullen geen personen tot de tafel van de Heer toelaten die slechts een uitwendige belijdenis afleggen, maar christenen van wie zij geloven dat zij echt uit God geboren zijn en dus het recht hebben Zijn kinderen genoemd te worden. En als zij in onzekerheid verkeren, of als slechts een enkeling twijfelt, zullen zij behoefte hebben om andere broeders die met wijsheid en inzicht zijn toebedeeld, te vragen wat zij denken. Wachtend op de Heer en op licht van boven, zal men dan handelen als Hij middellijk of onmiddellijk duidelijkheid geeft.

In de verzen 68 en 69 vinden wij een *tweede* kenmerk van het overblijfsel. Het eerste was dus de nauwlettende zorg om tot het volk van God en tot het priesterschap niemand toe te laten die er niet werkelijk toe behoorde, opdat de eredienst onbevlekt zou bewaard blijven. Maar het *tweede* was: grote ijver voor de bouw van Gods huis, toewijding voor het werk van de HERE. De familiehoofden gaven vrijwillig een bedrag van omgerekend ruim een miljoen gulden. Dit was maar weinig in vergelijking met wat de oversten van het volk hadden gegeven bij de bouw van Salomo's tempel (1 Kron. 29:6-9). Maar in een tijd van verval was het toch een groot bedrag. Gegeven van de armoede van hen

die uit de ballingschap waren teruggekeerd, was het zeker van grote waarde in Gods oog. “Zij gaven vrijwillig.” “Zij gaven naar hun vermogen.” Dit zijn twee belangrijke beginselen. God heeft de blijmoedige gever lief (2 Kor. 9:7). Laat ieder geven, naardat hij welvaart verkregen heeft (1 Kor. 16:2).

Hoe mooi is het, als in een tijd van verval niet alleen besliste afzondering wordt gevonden en het verlangen om overeenkomstig de wil van de Heer te waken voor de heiligheid van Zijn tafel, maar ook de bereidwilligheid om iets van onze stoffelijke rijkdom af te zonderen voor het werk van de Heer. Het behoeft hier bij de teruggekeerden niet eens gezegd te worden. Men wist dat er veel nodig was en men gaf uit eigen beweging. Hoe mooi vinden we dit ook bij de eerste christenen! En hoe moest het nu overal zo zijn bij hen die de plaats innemen, die gelovigen in een tijd van verval naar Gods gedachten hebben in te nemen! Wij zouden altijd overvloedig moeten zijn in het werk van de Heer, zowel wat het meewerken betreft, alsook het afzonderen van gaven voor hen die met het Woord dienen. De Bezitter van het heelal weet elke ijver voor Hem naar waarde te schatten, want Hij kent ons vermogen nauwkeurig. En Hij stelt daarom de koperstukjes van de weduwe (die alles gaf wat zij had), op hogere waarde dan de overvloed gegeven door de rijken. Laat toch niemand zich onttrekken! De minderbedeelde moet niet zeggen: de rijke moet maar geven. En de beter gesitueerde of rijke moet rijk zijn in goed doen, mild en mededeelzaam (1 Tim. 6:18). Is het verder niet opmerkelijk dat de *familiehoofden* hier het voorbeeld gaven? Zo moet het nu ook zijn. Degenen die een bijzondere plaats innemen in het midden van de kinderen van God, moeten hierin voorgaan. De *ouderen* moeten een goed voorbeeld geven aan de *jongeren*. Paulus heeft ons dit zelf zo heerlijk voorgedaan; hij kan dan ook bijv. aan Titus schrijven dat deze de jongemannen zou vermanen, terwijl hijzelf *in alles een voorbeeld zou zijn* (Tit. 2:7). Moge de Heer ons allemaal, oud en jong, genade geven om Hem welbehaaglijk te zijn, zowel in het

geestelijke als in het stoffelijke! In niets heeft de Heer ons, wat de goddelijke beginselen betreft, in Zijn Woord in het onzekere gelaten.

Ezra 3

Het altaar, het loofhuttenfeest, en de grondlegging van de tempel

Het derde hoofdstuk begint mooi! In de zevende maand verzamelden de kinderen Israëls zich als één man in Jeruzalem. De zevende maand was een bijzondere maand. Het was de maand waarin de tempel van Salomo werd ingewijd. Het was de feestmaand bij uitstek. En Jeruzalem was de plaats, door God verkoren om de feesten van de HERE te vieren. In zeventig jaar hadden de teruggekeerden geen feest kunnen vieren; dat ging in Babel niet.

Driemaal in het jaar moest al wat mannelijk was in Israël opgaan naar de plaats die Hij zou verkiezen, om daar voor het aangezicht van de HERE te verschijnen: op het feest van de ongezuurde broden, op het Wekenfeest, en op het Loofhuttenfeest (Deut. 16:16). En in de zevende maand vonden, behalve het laatste van deze drie grote feesten, nog twee andere feesten plaats: het feest van het geklank en de Grote Verzoendag. De eerste, de tiende en de vijftiende van de zevende maand waren dus de dagen waarop *drie* van de hoogtijden van de HERE plaatsvonden (Lev. 23). Het

feest van het geklank ging tien dagen aan de Grote Verzoendag vooraf; het was een oproep aan het volk ter voorbereiding op die bijzondere dag, terwijl vijf dagen daarna het Loofhuttenfeest begon, dat zeven dagen duurde en de rij van feesten besloot als een waar rustfeest.

In de zevende maand nu verzamelde zich het hele volk als één man voor de feestviering. Wat mooi is dat! Iedereen had één doel, één hartenwens. Het ging allen om de wil van de HERE, om Zijn eer. De teruggekeerden, slechts weinig in getal bij het hele volk vergeleken, voelden de behoefte de eredienst te Jeruzalem weer op te richten.

Het eerste dat zij daartoe nodig hadden, was *het altaar*. Zonder altaar kan er geen eredienst zijn. Daarom lezen wij in vers 2 dat zij *“het altaar van de God van Israël bouwden, om daarop brandoffers te offeren, zoals voorgeschreven is in de wet van Mozes, de man Gods”*. De laatste toevoeging is belangrijk. Zij waren niet aan zichzelf overgeleverd. Zij hadden de wet van Mozes, de verordeningen van God. En zij keerden terug, niet tot de dagen van Salomo of van David, maar *tot het begin*. In vers 4 lezen wij: *“zoals voorgeschreven is”* en: *“het voor die dag vastgestelde”*. Zij hielden zich dus aan het geschreven Woord van God, aan het voorschrift van Mozes.

Is dit ook niet *onze* roeping? Het wordt weinig begrepen wat echte eredienst is. Om te weten hoe wij heden in de Geest eredienst moeten plegen, moeten wij het Woord van God raadplegen. Het is opmerkelijk wat voor rol in dit alles steeds het Woord Gods speelt. Het was niet de vraag wat anderen gewoon waren te doen, wat in vroegere eeuwen was gebeurd, maar wat geschreven stond in de wet van Mozes, de man Gods. De *Schriften* hadden voor de teruggekeerden dus hun volle waarde herkregeen. En zó moet het ook met *ons* zijn. Het is niet de vraag wat in vroeger jaren en eeuwen

is gebeurd, of wat mannen van naam hebben geleerd; maar wat God Zelf in Zijn Woord heeft voorgeschreven. En in Handelingen 2 lezen wij dat de gelovigen volhardden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in de breking van het brood en in de gebeden. De tijden zijn veranderd en de omstandigheden van nu zijn niet dezelfde als in die dagen. Maar Gods wil verandert nooit en de wens van Zijn hart is dezelfde gebleven: *tot gedachtenis van de Heer Jezus* wil God Zijn kinderen vergaderd zien rondom het avondmaal. Om deze dingen te zien en te beoefenen, is alleen een eenvoudig oog en een gehoorzaam, volgbaar hart nodig.

Het eerste dat het volk nodig had, was dus het *altaar*. Dit vormde het middelpunt van de eredienst. Daarop werd het offer geslacht, en vanwege dat offer kon het volk aanbidden. Zo is het ook met ons. Christus stierf aan het kruis voor ons, om ons met God te verzoenen en met Hem in verbinding te brengen. Het volbrachte werk op Golgota is dus het middelpunt van de eredienst, en aan de tafel van de Heer houdt de gelovige zich in het bijzonder hiermee bezig. Daar komen de gelovigen samen om de dood van de Heer te verkondigen. Daar wordt de eenheid van de gelovigen geopenbaard, want men komt er als één man samen met het doel de Heer te verheerlijken; en in het éne brood vindt men er, evenals in het altaar, gebouwd van twaalf stenen, de uitdrukking van de eenheid van al Gods kinderen. De afwezigheid van velen, die ver van Jeruzalem verwijderd waren, verhinderde hen niet naar de plaats te gaan die door God was aangewezen, om daar uitdrukking te geven aan de eenheid van het volk van God. Het kleine getal hield hen er niet van af. Hoewel een groot deel van het volk zich niet opmaakte om naar Jeruzalem te gaan, maar aan de oevers van de rivieren van Babel verbleef of in de steden van Perzië, de eenheid van het hele volk van God vond niettemin volkomen uitdrukking bij het altaar van twaalf stenen. Het was voor de teruggekeerden ook niet de vraag of *anderen* hun voorbeeld volgden. Hoeveel lessen liggen hierin voor ons opgesloten!

Al zijn er slechts twee of drie die zich vergaderen rond de tafel van de Heer, het is niet in het aantal gelegen. Al zouden de meeste gelovigen de plaats van afzondering en de ware eredienst niet opzoeken, aan de tafel van de Heer wordt uitdrukking gegeven aan de eenheid van al Gods kinderen, zelfs al zijn er weinigen bijeen!

Het tweede waartoe het volk geroepen werd, was het teruggaan tot dat wat was *vanaf het begin*. Het Woord verenigde allen. Hun samenkomen als één man was *een daad van gehoorzaamheid*. Nog voordat zij het huis van de HERE bouwden, richtten zij het altaar, de plaats van de eredienst op. De aanbidding van de HERE nam in hun gedachten de eerste plaats in. Zij richtten het altaar niet willekeurig hier of daar op, maar wij lezen: *“Zij richtten het altaar op zijn fundamenten op”* (vs. 3a). Hoe gemakkelijk hadden zij zich tevreden kunnen stellen met een eigen gekozen plaats, of meer dan één altaar kunnen oprichten, omdat in Jeruzalem toch alles zo in de war was, omdat er zo’n verwoesting heerste. Maar zij vroegen in alles naar Gods Woord, naar het voorschrift van de HERE. Moet dit bij ons ook niet zo zijn? Voordat wij gaan bouwen aan het huis van God, voordat wij prediken of andere arbeid voor de Heer verrichten, moeten wij ons vergaderen rondom de tafel van de Heer. Dáár zijn wij in eendracht samen en verheerlijken wij het geslachte Lam. En wij kiezen niet elk ons eigen altaar of richten het op naar eigen gedachten, onder het voorwendsel dat de verdeeldheid zó groot is, dat wij hierin wel vrij gelaten worden. Nee, wij zoeken in Gods Woord naar de voorschriften voor de tafel van de Heer, in het besef dat er naar Gods gedachten slechts één tafel is, waar uitdrukking wordt gegeven aan de eenheid van de hele Gemeente.

Behalve dat het volk rondom het altaar uitdrukking gaf aan de eenheid van het geheel, en getuigenis ervan aflegde dat het zich liet leiden door Gods Geest (want het handelde in gehoorzaamheid aan Gods Woord), was het altaar ook een plaats

van rust te midden van al de onrust om hen heen: “Zij richtten het altaar op zijn fundamenten op, want vrees voor de volken der landen was over hen gekomen, en zij offerden daarop brandoffers voor de HERE, brandoffers voor de morgen en voor de avond” (vs. 3b). Want vrees was over hen gekomen vanwege de volken der landen. Wat zouden zij doen? Terugkeren? De strijd aanbinden? Zij richtten het altaar op, aanbaden hun trouwe God en vonden in Zijn tegenwoordigheid rust te midden van het dreigende gevaar! Dat altaar was niet voor de vijanden, het was voor hen alleen. Heerlijke gedachte voor het zwakke overblijfsel! Door het geloof verwezenlijkten zij de tegenwoordigheid van de HERE in hun midden. Waar het altaar was, daar woonde God.

Lezers, hebben wij de plaats gevonden waar wij het verlossingslied met de verlostten kunnen zingen tot eer van de Verlosser? Waar de Heer Jezus het middelpunt van de Zijnen is: Zijn kruis, Zijn Persoon? Er is veel zelfverloochening voor nodig; men moet er soms veel voor prijsgeven. Rondom ons zijn vele vijanden en het altaar staat op de puinhopen. Maar als het hart zich verootmoedigt over het verval; als het geloof niet slechts de weinigen ziet die terugkeren tot dat wat van het begin af is, maar het *hele* volk van God ziet; als het oog wordt afgericht van de omringende ellende, om Hem te aanschouwen die in de tekenen van brood en wijn wordt afgebeeld (zowel wat Zijn werk als wat Zijn Persoon aangaat), dan is er geen heerlijker plek op aarde. Dáár wordt de ware eredienst gevonden; dáár stort het hart zich in aanbidding uit voor de Heer; dáár is men verenigd om de gedachtenis van de Heer te vieren; dáár denkt men niet aan terugkeer of strijd, maar geniet men in stilte de rust voor het hart, die het bewustzijn van de tegenwoordigheid van de Heer ons geeft! Moge de Heer allen die deze plaats hebben gevonden en innemen, genade geven om te volharden totdat Hij komt (1 Kor. 11:26). Dat Hij nog veel ogen mag openen voor deze heerlijke waarheid!

Zoals gezegd, was het de *zevende* maand toen het volk uit alle richtingen naar Jeruzalem optrok. Op de eerste dag van de zevende maand vond het nieuwemaansfeest plaats, het feest van het geklank, dat door bazuingeschal werd ingeluid (Lev. 23:24; Num. 10:10; Ps. 81:3). Deze dag paste uitnemend bij de toestand van de teruggekeerde ballingen. Israël had eens door eigen schuld alle zegeningen verloren; en het licht van Gods heerlijkheid dat door het volk had moeten worden weerkaatst, zoals de maan dit doet met de stralen van de zon, was verdwenen. Maar zie, nu kwam de nieuwe maan, het beeld van het herstelde volk, weer tevoorschijn. Wel was het nog niet de glans van de volle maan, maar het eerste kwartier zou de toekomstige openbaring van de heerlijkheid van het volk van God doen veronderstellen. Had er een beter feest kunnen worden gekozen, dan dit eerste dat men te Jeruzalem ging vieren? Het was een dag van rust en van vreugde (Lev. 23:24). Van deze eerste dag af stond het altaar opgericht op zijn standplaats en werden brandoffers, morgen- en avondoffers, erop geofferd (vs. 6). Er was geen sprake van het zondoffer, maar van het brandoffer, het ware kenmerk van de eredienst. En het volk zou dit brandoffer gedurig brengen, zonder ophouden, hoewel het fundament van de tempel nog niet gelegd was (vs. 5). Een heerlijk beeld voor onze dagen, die zoveel overeenkomst hebben met de tijd waarover het boek Ezra spreekt. Het volk van God bezit ook nu een 'altaar', en daarop kunnen wij *“voortdurend een loffer brengen aan God, dat is de vrucht van de lippen die zijn naam belijden.”* En wij zullen dit doen, totdat de *“heilige tempel in de Heer”* bij de komst van Christus voltooid zal zijn (Hebr. 13:10, 15; Ef. 2:21; 1 Kor. 11:26).

Op de vijftiende dag van de maand begon het Loofhuttenfeest. Merkwaardig dat dit feest hier in Ezra onmiddellijk na het feest van de nieuwe maan wordt genoemd (vs. 4). Tussen deze beide feesten vond de Grote Verzoendag plaats, waarop men zijn ziel verootmoedigen moest. In de toekomst zal het overblijfsel van Israël de Grote Verzoendag weer houden, want er zal een grote

rouwklacht zijn onder al hun geslachten. Het Loofhuttenfeest zal pas worden gevierd na de vervulling van de Grote Verzoending (Zach. 12:10-14; 14:16). Maar in het boek Ezra is dit anders. Het volk dat teruggekeerd was, *was* namelijk al tot inkeer gekomen. Het ging terug om de eredienst te herstellen en de Messias te ontvangen. Van een verwerping van de Messias was nog geen sprake. Daarom wordt deze belangrijke dag van verootmoediging hier overgeslagen, en eenvoudig vermeld dat het volk vol vreugde was.

Op het Loofhuttenfeest *moest* men namelijk vrolijk zijn (Deut. 16:13-15). En dit viel niet moeilijk, als men dacht aan de zwerftocht door de woestijn en de intocht in Kanaän. Na veertig jaar van moeite en omzwerving waren zij in het land gekomen dat hun door God was geschonken; en zij konden rustig en vredig van de vrucht van hun arbeid genieten, terwijl zij onder hun wijnstok en vijgenboom gezeten waren (Joz. 24:13). Voorgescreven was dan ook dat de Israëlieten jaarlijks vanaf de vijftiende van de zevende maand *zeven* dagen in loofhutten zouden wonen, om daar de trouw en goedheid van de HERE te gedenken en vrolijk te zijn voor Zijn aangezicht (Lev. 23:33-43). Voor de eerste maal hadden zij dit feest gevierd onder Jozua. En in Nehemia 8:18 lezen wij dat zij het niet meer zo gedaan hadden, zelfs niet in de dagen van de vrome koningen van Israël, *tot op de tijd van Ezra*. Het gold hier in de dagen van Ezra als het ware een *hervonden* Kanaän: het was alsof het volk zoals vroeger het land van de belofte was binnengegaan.

Voor de gelovigen van onze dagen is dit alles een heerlijk beeld van de hemelse positie die wij innemen. In het begin is onze positie in Christus door de apostelen geopenbaard; in de brief aan de Efeziërs bijvoorbeeld wordt deze waarheid heerlijk ontvouwd, terwijl de gelovigen grote blijdschap erdoor hebben gemaakt. Maar al gauw is het genot ervan verdwenen, zodat men zelfs kan zeggen dat de gelovigen honderden jaren in geestelijke

gevangenschap hebben gezocht. Hoe heerlijk is het dat deze waarheid nu is teruggevonden, evenals vele andere waarheden die grote blijdschap aan de ziel geven! Net als in Ezra's dagen kon dit alleen plaatsvinden samen met de oprichting van het altaar; dat is met de verwezenlijking van de eredienst. Bij de eredienst toch behoort het verstaan van de hemelse positie van de gelovigen.

Voor Israël is het Loofhuttenfeest een zwak beeld van de heerlijke toekomst die het volk wacht. Jozua, Zerubbabel en Ezra hebben het volk niet in de rust gebracht (Hebr. 4:8). Integendeel, door ongeloof verwierp het volk de rust, en Hem die ware rust kwam brengen. In de dagen van de Heer Jezus wordt dan ook gesproken over de feesten van de *Joden*, in plaats van over de feesten des Heren. Gods Zoon werd verworpen door Israël, en de Heer Jezus ging niet op naar het Loofhuttenfeest (Joh. 7:8). Er was voor Hem geen rust (Joh. 5:17); en zo kon er ook voor het volk geen rust zijn. Maar als de Heer zal wederkomen, zal de volle stroom van zegen uit Zijn liefhebbend hart over Israël worden uitgestort. Dan zal het hele volk vrolijk zijn zoals nooit tevoren.

Voor ons is het Loofhuttenfeest een beeld van de rust in de *hemel*. Wij genieten die nu al op grond van onze hemelse positie en wij danken God voor Zijn genade en trouw. Maar wat zal het zijn, als wij niet alleen zoals nu in de hemelse gewesten zijn gezet *in Christus*, maar als wij worden opgenomen, de Heer tegemoet in de lucht om voor altijd *met Hem* in de heerlijkheid te zijn! Nu al hebben wij rust voor het geweten en rust voor de ziel, maar dan zullen wij met ziel en lichaam in de volmaakte rust ingaan!

Bij de oprichting van het altaar op de eerste dag van de zevende maand, verzamelde het volk zich *als één man* (vs. 1). Deze eensgezindheid vinden wij ook later, als het om het werk gaat: *"In het tweede jaar na hun aankomst bij het huis Gods te Jeruzalem, in de tweede maand, begonnen Zerubbabel, de zoon van Sealtiel,*

en Jesua, de zoon van Josadak, met hun overige broeders, de priesters en de Levieten, en allen die uit de gevangenschap naar Jeruzalem gekomen waren, de Levieten aan te stellen van twintig jaar en daarboven om toezicht te houden op het werk aan het huis des HEREN. Zo traden dan Jesua met zijn zonen en broeders, en Kadmiël met zijn zonen, Judeeërs, tezamen op, om toezicht te houden op hen die het werk aan het huis Gods verrichtten; ook de zonen van Chenadad, hun zonen en broeders, de Levieten” (vs. 8 en 9). Er was dus *eenheid* in de uitoefening van de eredienst, en ook *eenheid* om naar Gods gedachten het werk aan het huis des HEREN te behartigen. Er was niet de geringste onenigheid in betrekking tot de inrichting van de dienst overeenkomstig het Woord. Ook dit is een hervonden zegen. De brief aan de Efeziërs, die ons hemelse standpunt in het licht stelt, onthult ook het karakter van de gaven die door Christus aan de Gemeente zijn gegeven en toont ons hoe deze moeten worden uitgeoefend (Ef. 4).

Behalve het altaar en het Loofhuttenfeest, die ons spreken over onze eredienst en over ons hemels standpunt, wordt hier ook nog genoemd de grondlegging van de tempel (vs. 10). Het was inderdaad voor de teruggekeerden niet voldoende om het altaar op te richten en vrolijk te zijn in de HERE. Ze moesten ook de bouw van het huis van God beginnen en voltooiën. Letten we er echter op dat zij geen nieuw, geen ander huis bouwden. Naar Gods gedachten is er maar één huis, één tempel. Deze tempel kan in verval raken, verwoest worden, voor God echter was de herbouwde tempel geen nieuw huis; het was dezelfde tempel met een verschillende heerlijkheid. Daarom wordt in Haggai van de onder Zerubbabel herbouwde tempel gezegd: *“De laatste heerlijkheid van dit huis (een zinspeling op de tempel in het duizendjarig rijk, die God met Zijn heerlijkheid zal vullen), zal groter zijn dan de eerste”* (een zinspeling op de tempel van Salomo).

Toen de Heer Jezus op aarde was en de heerlijkheid des Heren de tempel allang had verlaten, sprak de Heer Jezus toch nog over *het huis van Zijn Vader*, en over *Zijn huis* (Joh. 2:16; Matt. 21:12-13; Marc. 11:11; Luc. 19:45-46). Dit is belangrijk voor de toepassing van de herbouw van de tempel op dat wat nu door de gelovigen in de vervallen Gemeente moet gebeuren. Te midden van het verval in de christenheid zijn de gelovigen geroepen het huis van God te herbouwen. Nu moet echter niemand menen dat wij een *nieuw* huis moeten oprichten. Er is maar één huis, het huis van God, één kerk van Christus. Christus Zelf is de Hoeksteen en Hij bouwt Zijn Gemeente. Maar Hij heeft Zijn werk op aarde toevertrouwd aan de verantwoordelijkheid van mensen; en in de loop van de tijd heeft de mens het huis verdorven, net als de tempel te Jeruzalem. En nu is het de roeping van de gelovigen om terug te keren tot hetgeen vanaf het begin is. De Israëlieten moesten het fundament van de tempel leggen zoals beschreven stond. Het gebeurde allemaal volgens de aanwijzing van David, de koning van Israël (vs. 10).³ Zo kan ook heden geen ander fundament gelegd worden dan wat gelegd is: Jezus Christus. Als wijze bouwmeesters moeten wij daarop bouwen. Er is één huis; er is dus ook maar één fundament.

3 Hier vinden we dus niet een teruggaan tot Mozes, maar tot David. Dit kon hier ook niet anders. Want het ging hier om de tempel. Ten tijde van Mozes woonde Jahweh in de tabernakel; de tempel was er nog niet. Ging het om de offers, dan was het Mozes die aanwijzingen gaf; ging het om de tempel, dan was het naar de instelling van David. Het is wel waar dat Salomo pas het huis gebouwd heeft, maar de voorbereiding was door David gebeurd, die aan zijn zoon Salomo overgaf alles wat hem door de Geest (1 Kron. 28:12) en door geschrift van de hand des Heren was te verstaan gegeven (1 Kron. 28:19). Wat een zekerheid voor de teruggekeerde Joden! Lettend op de voorschriften die *God Zelf* gegeven had, konden zij zich niet vergissen.

Het volk moest echter altijd bedenken dat het in een tijd van verval leefde. De grondlegging van de tempel vond plaats, *“zoals Kores, de koning van Perzië, hun had toegestaan”* (vs. 7). Door hun eigen zonden waren zij in deze treurige toestand gekomen en zij moesten nooit vergeten dat zij zich in *verval* bevonden. De Makkabeeën vergaten dit en de Joden ten tijde van de Heer Jezus riepen zelfs trots uit: *“Wij zijn nooit iemands knechten geweest!”* Het is zo noodzakelijk dat wij ons niet verheffen, maar erkennen dat wij door onze zonden in zo’n treurige toestand zijn geraakt!

Toen nu het fundament van de tempel gelegd was, vierden de priesters en het hele volk een feest van lof en dank. Is dit niet veelzeggend voor ons? Het altaar en de tempel spreken ons van

Christus en Zijn werk, zo onafscheidelijk aan elkaar verbonden. Nooit verandert de Heer in Zijn liefde, nooit in Zijn werk. En wij buigen ons dan ook aanbiddeend voor Hem neer. Maar wat werd hier nu gezien? Dat de ouderen weenden en de jongeren juichten! Het is echter goed om op te merken dat zij niet weenden over de grondlegging, maar over het *huis*. “Maar vele van de priesters, van de Levieten en van de familiehoofden, de ouden die het eerste huis hadden gezien, weenden luid, toen de grondlegging van dit huis voor hun ogen plaats had”, lezen we in vers 12. Zij konden uit de grondlegging opmaken hoe dit huis eruit zou zien, zoveel minder in uiterlijke schoonheid dan de eerste tempel.

Opmerkelijk is het dat God dit gewezen niet afkeurt. Ongeveer honderd jaar later, toen het volk onder Nehemia was samengekomen om feest te vieren, om zich te verheugen over al het goede dat God had gewerkt, werden zij vermaand om *niet* te wenen. Want bij het zien van Wie God is en wat Hij doet, moet het geloof zich boven de omstandigheden verheffen; de vreugde in de HERE was hun toevlucht (Neh. 8:11). Maar hier ging het om iets anders. Hier werd het oog gericht op het *huis* van God, en dan is er aanleiding om te huilen. Want dan zien we hoe dat wat zo mooi door God is gemaakt, door onze schuld bedorven is.

Hoe leerzaam is dit alles voor ons! Huilen wij zoals de ouderen in Ezra's dagen over de treurige toestand van verval die er is? Laat het toch meer gevoeld worden dat de heerlijke eerste openbaring van de eenheid ontbreekt, dat de volle ontplooiing van gaven en krachten zoals die er in het begin was, gemist wordt! Dan zouden we ons meer verootmoedigen. Maar ook: als we zien op de grondlegging van Gods huis, zullen we ons meer verheugen. Jezus Christus is gisteren en heden Dezelfde, en tot in eeuwigheid. En teruggekeerd tot de heerlijkheid van Zijn Persoon en Zijn werk, mogen wij ons verheugen met grote blijdschap!

Ezra 4

Tegenstand

Het teruggekeerde volk van God had zich tot nu toe trouw getoond in het getuigenis voor Zijn naam, en Hij had het bijgestaan en bemoedigd. Maar dat was niet naar de zin van de vijand. Deze wil altijd het volk van God schade berokkenen en hij kan niet verdragen dat het werk van God in deze wereld voortgang vindt. Zodra hij merkt dat dit het geval is, probeert hij het te gronde te richten. Daartoe heeft hij allerlei middelen. Hier gebruikte hij de *“tegenstanders van Juda en Benjamin”* (vs. 1). Deze tegenstanders behoorden tot volken die door de koningen van Assur na hun veroveringen waren weggevoerd naar andere streken. De politiek van Salmanassar (2 Kon. 17:1-6) werd door Esarhaddon, de zoon van Sanherib, ook gehanteerd (Ezra 4:2). Hij verving namelijk de stammen van Israël, die hij in gevangenschap wegvoerde, door volken uit andere landen en liet ze wonen in Samaria en in het verdere gebied over de Rivier (Ezra 4:10).

In 2 Koningen 17:24-41 lezen wij een en ander over de godsdienstige toestand van deze volken. Zij vereerden de HERE, en zij vereerden de HERE niet. Zij dienden de afgoden en bogen

zich tegelijkertijd voor Jahweh; maar op die manier dienden zij Jahweh dus niet werkelijk, want het was tegen Zijn inzettingen om zich voor afgoden neer te buigen. Het was een *vermenging* van de afgodendienst met de dienst van de HERE. Dit doet ons denken aan de vermenging die in onze dagen in de christenheid gevonden wordt, onder welke vorm dan ook: van de roomse Mariaverering en de Griekse beeldendienst tot zelfs onder het protestantisme, waar de aanbidding van de ware God soms wordt vermengd met de duisternis van de wereld.

Deze mensen nu, ontsproten uit een vermenging van de afgodendienst met de dienst van Jahweh, boden zich aan om met het volk van Juda en Benjamin te bouwen tot eer van God. Dit was een groot gevaar. Als de vijand zich als een vriend voordoet, moet men bijzonder waakzaam zijn. Hij tracht altijd door list ons te overwinnen. En lukt dit niet, dan vertoont hij zich in zijn ware gedaante en gebruikt hij geweld. Dit zijn de twee gestalten waarin de duivel altijd Gods volk belaagt: als engel van het licht, of als een brullende leeuw. Het tweede beneemt gemakkelijk de moed, maar het eerste is het gevaarlijkst. Van alles tracht de duivel, die een langdurige ervaring heeft, gebruik te maken. Hij werkt in alle kinderen van de ongehoorzaamheid (Ef. 2:2), of het nu arbeiders of koningen, godloochenaars of godsdienstige mensen zijn. Als hij zijn doel maar bereikt, namelijk afbreuk doen aan het werk van God en mensen te gronde richten.

Wat deden zij zich mooi voor! *“Laat ons met u bouwen,”* zo spraken zij, *“want wij zoeken uw God evengoed als gij; Hem toch brengen ook wij offers sinds de dagen van Esarhaddon, de koning van Assur, die ons hierheen heeft doen optrekken”* (4:2). Het waren dus geen ongodsdienstige mensen. Wilden zij niet Israël's God zoeken! Hadden zij niet jarenlang aan de God van Israël geofferd? Het was wel blijkbaar *hun* God niet, want zij spraken over ‘uw God’; maar toch hadden ze Hem geprobeerd te dienen en wilden

ze Hem verder dienen! We moeten er wel op letten dat zij *niet* over de eredienst spraken; over het altaar. Daarom ging het hun niet. Zij hadden de priesters van de HERE niet nodig; ze hadden zelf priesters. Het ging hun om het meebouwen; en om dit mogelijk te maken, wezen ze op hun godsdienst, die volgens hen niet zoveel verschilde van die van Juda en Benjamin.

Er liggen ernstige lessen hierin voor ons opgesloten! Deze mensen deden zich mooi voor, maar in werkelijkheid moesten ze *tegenstanders* worden genoemd. Toen zij *hoorden* dat zij die in ballingschap waren geweest, een tempel bouwden voor de HERE, de God van Israël, kwamen zij met mooie woorden naar hen toe; maar in werkelijkheid met het doel om tegen te werken. Is het in onze dagen ook niet zo? De wereld let op al ons doen en laten. Soms lijkt het alsof ze ons niet opmerkt, maar dat is niet zo. Telkens blijkt dat ze òf op ons wijst (als wij ontrouw zijn), om ons als huichelaars te brandmerken, òf probeert ons van de rechte weg af te brengen. Wat hebben de vijanden van God gelasterd, toen David ten val kwam (2 Sam. 12:14)! Hier was het echter iets goeds dat ze van de Joden hoorden: ze bouwden het huis van de HERE. Gelukkig als de wereld over ons geen kwaad kan vertellen, maar iets goeds over ons hoort. Maar juist dan dreigt er gevaar voor ons. Kijk maar hoe de vijand in dit goede bericht aanleiding vindt om een strik te spannen voor het volk. Als er *heidenen* gekomen zouden zijn, was het gevaar niet zo groot geweest. Maar *deze* mensen? Ze spraken over de God van Israël en over het dienen van die God? En zou men dan zulke mensen afwijzen, die wensten mee te bouwen?

Hoevaak hoort men ook in onze dagen van de kant van godsdienstige mensen de oproep: 'Laten wij samen bouwen!' Zij verwerpen wel de Bijbel; zij verkondigen vaak openlijk hun ongelooftheorieën; maar zij hebben toch ook eredienst; zij kunnen heerlijk spreken over God en Zijn wil, over Jezus en Zijn navolging. Waarom zou

men met hen niet samen kunnen werken in de dingen van de Heer? Er zijn toch wel punten van overeenstemming!

De teruggekeerden uit Babel waren waakzaam en trouw tegenover deze schijnbaar belangstellende mensen: *“Maar Zerubbabel, Jesua en de overige familiehoofden van Israël zeiden tot hen: Het gaat niet aan dat gij met ons een huis voor onze God bouwt, want wij alleen willen voor de HERE, de God van Israël, bouwen, zoals koning Kores, de koning van Perzië, ons geboden heeft”* (vs. 3). Het was geen geestelijke hoogmoed die hen zo liet spreken, want zij erkenden hun onderwerping aan de koning van Perzië als gevolg van hun eigen ontrouw. Maar zij hadden begrepen dat de God van Israël *hun* God was; dat deze mensen God *niet* toebehoorden; en dat *zij alleen* in het werk van God werkzaam konden zijn, omdat elke samenwerking met deze godsdienstige mannen (die in wezen toch vijanden waren van Jahweh en Zijn werk), ongeoorloofd was. Al woonden zij onder deze volken en al bewezen zij de verschuldigde eer aan de over hen gestelde overheid, van elke *verbinding* of *vermenging* in de dienst van de HERE hielden zij zich ver.

Zijn wij ook zo trouw? Met alle *ware* gelovigen hebben wij één leven, één roeping, één doel. Als zij vasthouden aan de grondwaarheden van het christendom en een goede gezindheid openbaren, kunnen wij samen het werk van de Heer doen en aan het huis van God bouwen door woord en geschrift. Maar van de *wereld* moeten we ons gescheiden houden. En nu valt dit niet moeilijk als het om godloochenaars gaat (openbare vijanden); maar het is wel moeilijk als *godsdienstige* mensen willen meewerken en zij zich heel vriendelijk aanbieden. Niet altijd zal er natuurlijk bij deze personen zelf, zoals hier bij de vijanden van de teruggekeerde Joden, vijandschap en bedrog zijn. Maar toch moeten wij tegenover hen allen elke verbinding of vermenging in de dienst van de Heer met beslistheid afwijzen.

De vraag is of iemand echt de Heer toebehoort. Men kan zich niet buigen voor eigen goden en tegelijkertijd de Heer dienen. Er zijn zo velen in onze dagen, die dit willen! Zelfs mannen die in christelijke kerken voorgangers zijn en vrome dingen kunnen zeggen, spreken onder elkaar of ook openlijk, als het te pas komt, hun vijandschap uit tegen de Christus der Schriften. En toch zijn er gelovigen, ook gelovige voorgangers, die met hen samenwerken; zich met hen in één kerk bevinden en met hen het werk van God willen verrichten. Is dit niet treurig? Heeft niet juist de godsdienstige wereld Jezus aan het kruis genageld?

Het is voor ons als gelovigen zo nodig te bedenken dat de goede werken *in Christus* zijn voorbereid (Ef. 2:10). Christus is dus ons Voorbeeld, en Hij heeft in Johannes 17:18 gezegd: *“Zoals U Mij in de wereld hebt gezonden, heb ook Ik hen in de wereld gezonden”*. *In* de wereld, maar niet *van* de wereld. Met Zijn hele hart gaf Hij Zich aan het werk. Wat een toewijding aan Zijn Zender! Wat een ontferming voor de menigten, wat een hartelijke deelneming in elke nood! Maar ook, wat een besliste afzondering! Nee, geen samenwerking met de farizeeën en schriftgeleerden. Eenvoudige vissers koos Hij als Zijn medewerkers. Mannen niet in tel of aanzien, maar mannen die één en hetzelfde doel hadden: Gods eer en de redding van zielen. Laten wij dit voorbeeld volgen en elke vermenging met de wereld in de dingen van God vermijden en afwijzen. Het is voor de wereld misschien onbegrijpelijk en het kan mensen boos maken, maar wij hebben alleen te vragen, in navolging van Christus: Wat is de wil van God, en welke opdracht is ons gegeven? Laat deze gezindheid, alleen de wil van de Heer te doen, toch meer en meer bij de gelovigen gevonden worden! Al kost het ook verachting en tegenstand!

Ezra 5

Opwekking tot de arbeid

Zo bleef dan de arbeid liggen. *“Toen ontmoedigde de bevolking des lands het volk van Juda en schrikte hen af van het bouwen. Zelfs kochten zij raadslieden tegen hen om, teneinde hun plan te verijdelen, zolang Kores, de koning van Perzië, leefde, tot de regering van Darius, de koning van Perzië, toe”*. Zo lezen we in het vierde hoofdstuk (4:4-5). Toen de Joden Gods wil deden en weigerden samen te gaan werken met de vijand, schroomden dezelfde lieden die eerst zo vroom spraken, niet om te trachten alles af te breken wat de Joden ondernamen.

Hun echte karakter werd nu openbaar. Zolang Kores leefde, tot de regering van Darius toe (4:24), probeerden deze mensen het Joodse volk te gronde te richten. Nog weer veel later probeerden de Samaritanen Ahasveros (Xerxes) en zijn opvolger Artachsasta (Artaxerxes), negatief te beïnvloeden. Is het niet opmerkelijk dat Darius, zoon van Hystaspes, die de Joden zeer genegen bleek te zijn, met een lange regering van zeven en dertig jaar werd gezegend? Zo waakt God over Zijn volk; en de teruggekeerden hadden dit moeten geloven. Al werden er raadslieden tegen hen

gehuurd, al diende men valse aanklachten tegen hen in bij een bedrieglijk vorst, zodat men niets dan tegenstand te verwachten had, stond God toch niet boven alles?

Toen de vijand verscheen als een slang, als een engel van het licht, hadden zij zijn listen opgemerkt en weerstaan. Maar nu hij kwam als een brullende leeuw, lieten zij zich door hem vangen. Zij werden verschrikt en ontmoedigd; en zij vergaten dat de grootste tegenstander een overwonnen vijand is voor Jahweh. Het is waar, de vijanden waren vals en sterk. Zij spraken geen woord over de tempel, maar slechts over de *stad*. Want hun doel was de vereniging van Gods volk te verhinderen; en de vorst zou het meest naar hen luisteren, als er gewezen werd op de stad die altijd oproerig was gebleken. De vijand kijkt niet op een leugen, als hij zijn doel bereiken kan. En als het bereikt is en het antwoord van de koning is binnengekomen, gaat de tegenpartij haastig naar de Joden te Jeruzalem en belet hen met de sterke arm, met geweld om verder te bouwen. Het is dus zeker wel te begrijpen dat het werk toen ophield. Zij stonden tegenover een vijand die voor niets terugdeinsde, die niets onbeproefd liet, die grote macht had. Maar was de HERE niet machtiger dan deze listige vijand? Kon Hij het hart van de koning niet omkeren, of een andere koning geven, wat trouwens ook gebeurd is? Was een bevel van de HERE om te bouwen niet meer dan het bevel van de koning? Ze hadden in Gods kracht moeten voortgaan en zich niet moeten laten ontmoedigen.

Ook bij ons ontstaat zo snel verslapping en vrees. Ging het bij de Hebreëën ook niet zo, toen de vervolging wat lang duurde? De vijand is soms zo godsdienstig! Denk aan het vrome Rome, dat eeuwen geleden de ware gelovigen te vuur en te zwaard vervolgde en ze met de Bijbel in de hand wilde uitroeien. Zulke vijanden zijn er ook nu nog. Wat zullen we nu? Stoppen met het bevel van de Heer op te volgen, als hun aanslagen verdubbelen? *“Daarom, richt op uw slappe handen en uw verlamde knieën”* (Hebr. 12:12)!

“Daarom, mijn geliefde broeders, weest standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig in het werk van de Heer” (1 Kor. 15:58)! “(...) ik hoor dat u vast staat in één geest, terwijl u één van ziel meestrijdt met het geloof van het evangelie en u in geen enkel opzicht door de tegenstanders laat afschrikken” (Fil. 1:27-28)!

Moge de Heer ons bewaren voor elke vorm van samenwerking met de vijanden van het werk van God, in welke gedaante zij zich ook vertonen. Maar mag Hij ons ook bewaren voor alle zwakheid van het geloof, en genade geven dat wij ons door hen niet laten verdrijven van Zijn arbeidsveld. Laten wij persoonlijk en gemeenschappelijk waakzaam en moedig zijn, opdat we in de kracht van de Heer het ons toevertrouwde pand bewaren en bevorderen! Doen we dit niet, dan komen we van het een tot het ander. We zien dit zo treffend bij de teruggekeerde Joden. De zwakheid van het geloof deed het werk ophouden. Maar daarbij bleef het niet. Verslapping heeft altijd afwijking ten gevolge. Het stoppen met de bouw van het huis van God moest noodzakelijkerwijs leiden tot het bouwen van iets anders. Want dit kenmerkt de mens te allen tijde, dat hij iets bouwen, iets werken wil. Besteedt hij nu zijn krachten niet in de dienst van de Heer, dan wijdt hij ze aan iets anders. We lezen dan ook in Haggai 1:4 en 9 over deze tijd: “Zij bouwden elk aan zijn *eigen* huis”. Waar was nu de eenheid van Ezra 3:1 gebleven? Toen waren ze als één man samen bezig. Hier stond ieder op zichzelf, en ieder bouwde voor zichzelf. Hoe snel kan het toch achteruitgaan!

Maar er was nog meer. Niet alleen hielden zij op met de bouw van het huis van God en bouwden zij elk aan zijn eigen huis, maar zij woonden zelf in hun *weldoortimmerde* huizen (Hag. 1:4). De geestelijke verslapping werd gevolgd door zelfzucht en wereldsgezindheid. Terwijl het huis van de HERE woest lag, dachten zij aan zichzelf en maakten het zich zo aangenaam mogelijk in deze wereld, zonder te denken aan de toestand van Gods tempel. Zo gaat het altijd. Het hart kan maar met één ding echt vervuld zijn.

Zijn het niet de dingen van de hemel die ons hart vervullen, dan nemen de dingen van de aarde of van de wereld er een plaats in. Daarom vermaant de apostel ons: *“Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn”* (Kol. 3:2). En daarom zegt een lied:

*Wijkt uit mijn oog, gij aardse dingen!
Straks neem ‘k mijn vlucht tot hoger kringen,
en jubel dan met hemelingen
tot Jezus’ eer.⁴*

En is dat wat hier met het overblijfsel van Israël gebeurde, niet ook in de Gemeente van Christus gebeurd? Is men niet opgehouden met het bouwen aan het huis van de Heer, terwijl iedereen aan zijn eigen huis bouwde? In het begin was er eenheid, ook in de ijver om het huis van de Heer te bouwen. Maar de toestand is veranderd! En later, toen de Heer de ogen van velen opende voor het verval van de Gemeente, was er hernieuwde ijver om aan Zijn huis te bouwen! Maar nu, hoeveel zelfzucht en wereldsgezindheid zien we om ons heen! Maar als wij ontrouw zijn, God is getrouw (2 Tim. 2:13). Hij is getrouw in het oordelen van het kwaad, maar ook in het vervullen van Zijn beloften. Hij verlaat de Zijnen niet, hoe ze soms ook van Hem afwijken.

*“Het woord van de HERE geschiedde door de profeet Haggai”, zo lezen we. Trouwe God! Hij komt tot Zijn volk om het te bestraffen, om het mee te delen wat de oorzaak is van de gesloten hemel, maar ook om het op te wekken weer een begin te maken met de bouw van Gods huis. En Hij voegt er de heerlijke woorden aan toe: *“Ik ben met u, luidt het woord des HEREN”* (Hag. 1:13).*

4 Lied 138 vers 4 bundel “Geestelijke Liederen”.

Kijk, dat woord vond weerklank in de harten van de hoofden van het volk en van het volk zelf. En zij begonnen te bouwen aan het huis van God, die in Jeruzalem woont. Gelovige lezer, heeft dit woord van de Heer al weerklank gevonden in uw hart? Hebt u meer aan uzelf en aan de dingen hier beneden gedacht, dan aan het werk van de Heer? *“Ik ben met u”,* zegt de Heer. *“Overeenkomstig het woord dat Ik u beloofd heb, toen u uit Egypte uittrok en mijn Geest in uw midden stond: vreest niet”* (Hag. 2:5-6). Wat is dit heerlijk! De Heer verandert nooit en Zijn belofte geldt nog steeds: *“Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn naam, daar ben Ik in hun midden”* (Matt. 18:20). Maar genieten wij van deze vertroostende en bemoedigende waarheid? Is Gods Woord onze vraagbaak en norm? Is de Heilige Geest onze Leidsman, die ons in al de waarheid leidt en in Wiens kracht wij getuigen? Laat toch de dingen van de Heer de *eerste* plaats hebben in ons leven!

Haggai en Zacharia werden door Jahweh, de Eeuwig Getrouwe, gebruikt om het volk tot zijn plicht te brengen, om het wakker te schudden. In tijden van verval heeft God altijd enkele getrouwen, die voor Zijn woord en naam opkomen en die anderen aanvuren en opwekken.

De vijand verandert wel niet. Zij zeggen: *“Wie heeft u bevel gegeven dit huis te bouwen en deze muur te voltooien?”* Maar het volk is nu teruggekeerd tot de HERE. Het zwakke geloof heeft plaatsgemaakt voor kracht. Ze antwoorden: *“Wij zijn dienaren van de God van hemel en aarde en wij herbouwen het huis dat vele jaren geleden gebouwd werd; een groot koning van Israël heeft het gebouwd en voltooid”*. Nu geen moedeloosheid, geen angst meer. Nu de kracht van God, die in de zwakke werkt. Toch waren de omstandigheden niet anders dan voorheen, want het gunstige antwoord van Darius was nog niet binnengekomen. Ook waren zij niet sterker dan vroeger, zodat zij beter opgewassen zouden zijn tegen de vijand. Nee, maar het *geloof* sterkt zich in God. Dat

geloof hadden ze eertijds verloren, maar nu weer teruggevonden. De HERE had gesproken en dát was hun kracht. Laten wij ook luisteren als God Zijn dienaren tot ons zendt en ons aanmoedigt om trouw voor Hem te zijn!

Verder moeten we de goede gezindheid in het hart van het volk opmerken, als het heeft geluisterd naar het woord van de HERE! Alle zelfzucht is verdwenen; er is ijver voor Gods huis en er is ook een geest van ootmoed. Zij zeiden: *“Maar nadat onze vaders de God des hemels hadden vertoornd”* (vs. 12). Maar God had Zich weer over hen ontfermd. Zij stelden zich dus op de grondslag van de genade. Verdienst hadden zij niets; alles was verbeurd; maar God was genadig. En al wat zij vroeger door hun ontrouw hadden verloren, had God in Zijn genade aan dit overblijfsel teruggegeven. Deze gezindheid is God welgevallig. Laat ze ook in ons hart gevonden worden! Wat hebben wij door eigen schuld en ontrouw veel verloren van hetgeen in het begin was; maar ook: wat geeft de Heer veel terug aan hen die in Zijn waarheid willen wandelen. Het verstaan van de eenheid van het lichaam, van de tafel van de Heer, van de verwachting van de wederkomst van de Heer om de gelovigen tot Zich te nemen, van de toekomstige heerlijkheid van Christus op aarde, wanneer de Gemeente met Hem openbaar zal worden in heerlijkheid, etc. Al deze en soortgelijke waarheden zijn ons als het ware teruggegeven na lange tijd verborgen te zijn geweest. En wat zullen wij er nu mee doen? Laat ons dit ernstig voor de Heer overwegen!

Het moet ons wel treffen hoe weinig personen er vooraan stonden in getrouwheid onder de duizenden Israëlieten. Twee profeten (Haggai en Zacharia), één landvoogd (Zerubbabel) en één hogepriester (Jesusa). Wat een zwakheid! Maar zo komt Gods genade meer naar voren. Dat is ook nu zo. We leven in dagen van kleine kracht. Het werk is zo groot; er zijn echter maar weinig getrouwen. Laten we daarom onze gebeden verdubbelen om trouwe mannen,

die ondanks hun zwakheid een hart hebben voor de Heer en Zijn werk en die de gelovigen willen leiden in de weg van de Heer! “Bidt dan de Heer van de oogst, dat Hij arbeiders in Zijn oogst uitstoot!” Er is behoefte aan gebedsmannen; aan mannen die zichzelf vergeten om het heil van zondaars te zoeken; aan mannen die de waarheid handhaven, voor de waarheid pal staan en haar voorhouden aan Gods kinderen, ondanks de tegenstand van de kant van de godsdienstige wereld.

*Woon, o Heiland! in ons midden.
Leer ons strijden, leer ons bidden.*

Ezra 6

De tempelbouw, de voltooiing, de inwijding; en de viering van het Pascha

Voordat we ons bezighouden met dit gedeelte, willen we eerst stilstaan bij de tempel zelf en bij wat deze ons voorstelt. In de eerste plaats was de tempel te Jeruzalem *de woning van God*. Jahweh woonde in de tempel tussen de cherubs van de heerlijkheid te midden van Zijn volk. In psalm 132:13-14 lezen we: *“Want de HERE heeft Sion verkoren, Hij heeft het Zich ter woning begeerd: Dit is mijn rustplaats voor immer, hier zal Ik wonen, want haar heb Ik begeerd”*. Israël heeft zich echter de tegenwoordigheid van Jahweh onwaardig gemaakt en Hem genoodzaakt Zijn heiligdom te verlaten. Maar dit zal niet voor altijd zijn. We hebben eerder al opgemerkt dat de Schrift maar één huis kent; en zo zal dan de wens van Gods hart worden vervuld in het Koninkrijk van Christus, als Hij in het duizendjarig Vrederijk Zijn rust zal vinden te Sion, de plaats die Hij heeft begeerd.

Daarvan spreekt ook de profetie van Haggai, die over de toekomst zegt: *“De toekomstige heerlijkheid van dit huis zal groter zijn dan de vorige, zegt de HERE der heerscharen; op deze plaats zal Ik*

heil geven" (Hag. 2:10). Die tijd moet nog komen. Dan zal Gods heerlijkheid verbonden zijn met Zijn volk en zal Hij rust genieten in Zijn huis. Heerlijk vooruitzicht voor het Joodse volk! Helaas, dat volk zelf denkt er nu niet aan.

De tempel was verder het *middelpunt van de eredienst*. Daar was het altaar; daar was het verzoendeksel; daar werden de offerdieren geslacht, waarvan het bloed voor het aangezicht van God werd gesprenkeld; daar was de plaats van aanbidding. Het is waar dat de toegang tot God gesloten bleef. Maar er was een bemiddelende priesterdienst. De priesters konden tot God naderen in het heiligdom, in het bijzonder de hogepriester, die Christus voorstelde, met de offers die van Hem spraken. De rechtstreekse weg tot God was nog niet geopend; dit kon alleen door de Persoon en het werk van Christus tot stand komen; maar er was toch een plaats van aanbidding door hetgeen op Christus zag. Hoe heerlijk is ons deel als christenen, die achter het kruis staan en vrijmoedigheid hebben om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus! (Hebr. 10:19). Wij mogen eredienst plegen door de Geest van God (Fil. 3:3).

Als voorbeeld stelt de tempel met de aangebouwde zijkamers van de priesters ons het *Vaderhuis met de vele woningen* voor (vgl. 1 Kon. 6:5-10; Joh. 14:2). Zoals we gezien hebben, was de tempel de woonplaats van God. Maar zij die Hem toebehoren, *wonen bij Hem*. Dat waren in Israël de priesters, die de gelovigen voorstellen. Wel mochten de priesters niet in het heilige der heiligen gaan, maar zij woonden toch met God in hetzelfde huis. Zo zal het ook in de hemel zijn. Allen die in Jezus geloven, zullen daar eeuwig wonen in het huis van de Vader. Als kinderen van God behoren zij in het huis van de Vader. En in dat huis zijn vele woningen. Wat een heerlijk vooruitzicht! Als de gelovige in het Oude Testament al de liefelijkheid van Gods woning kon prijzen (Ps. 84), hoeveel te meer kunnen wij ons verlustigen in hetgeen ons in de hemel wacht. En

wat zal het wezen, daar in werkelijkheid te zijn! Verzadiging van vreugde zullen wij daar genieten voor Gods aangezicht.

De tempel te Jeruzalem stelt ons ook *Christus* voor, toen Hij wandelde hier op aarde. Hoe diep Zijn vernedering ook mocht zijn, de Heer Jezus was het ware heiligdom van God op aarde. De Vader waakte over Hem en woonde in Hem. Noemde Hijzelf Zijn lichaam niet een tempel (Joh. 2:21)? In Johannes 14:10 zegt Hij: “*Geloof je niet dat Ik in de Vader ben en de Vader in Mij is?*” En verder: “*De Vader, die in Mij blijft*”. Het is dus geen wonder dat de tempel heerlijk moest zijn. Hoe zou hij anders een voorstelling kunnen zijn van de heerlijke Persoon van Christus? Dat kostbare geheel, zoals het daar stond, gebouwd van volkomen vierkante stenen, kostbaar hout, en met goud overtrokken, bepaalt onze gedachten bij de volmaaktheid, heerlijkheid en heiligheid van Zijn gezegende Persoon. Het doet ons hart goed dat hier in Ezra, hoewel alles veel minder was dan bij Salomo, toch over dezelfde volmaaktheid gesproken wordt.

Ten slotte stelt de tempel ook *de Gemeente* voor, die nu het huis van God op aarde is. Dit wordt door de apostel Petrus een *geestelijk* huis genoemd, gebouwd uit *levende* stenen. Om tot dat geestelijk huis te behoren en als een levende steen in dat gebouw ingevoegd te worden, moet men tot Christus komen. Tot Wie u komt – dat is tot Christus –, tot een levende steen” (1 Petr. 2:4). Hij is de uiterste hoeksteen, het fundament. En de stenen moeten met het fundament verenigd worden, zodat het één geheel wordt. Zonder Christus is het onmogelijk, tot dat geestelijk huis te behoren. Men mag lid zijn of worden van een of ander genootschap, maar daardoor maakt men alleen deel uit van een menselijk bouwsel. Men moet *Christus* hebben. De stenen die door God worden gebruikt voor het geestelijk huis, komen één voor één tot Christus. In Efeziërs 2:21 lezen wij dat in Christus “*het hele gebouw, goed samengevoegd, opgroeit tot een heilige tempel in de Heer; in Wie*

ook u mee opgebouwd wordt tot een woonplaats van God in de Geest". Wat een mooi, goddelijk heerlijk gebouw is dat! Het is Gods werk! Hij is de Ontwerper en de Bouwmeester ervan. Wat een genade is het van dit gebouw een levende steen te zijn!

Zoals het echter met alle dingen is, die God aan de handen van mensen heeft toevertrouwd, is het ook hier. Dat prachtige gebouw is door de mens bedorven. Niet allen hebben gehandeld zoals de apostel Paulus, die als medearbeider van God alleen *"goud, zilver en kostbare stenen"* in dit huis bracht (1 Kor. 3:12). Maar er waren ook anderen (dat gaat helaas altijd nog door), die *"hout, hooi en stoppelen"* aandroegen. Het huis is daardoor gelijk geworden aan een *groot* huis, waarin niet alleen maar gouden en zilveren vaten zijn, maar ook houten en aarden; sommige tot eer, maar andere tot oneer (2 Tim. 2:20). Dat is droevig! Dat is op dit ogenblik de aanblik van het huis van God op aarde. Zo moest het niet zijn; maar zo is het geworden. Nu kan *niemand* zich daaraan onttrekken, want christenen en naamchristenen hebben in dit huis hun plaats. Maar alleen voor de eersten heeft God een weg geopend om Hem welbehaglijk te kunnen dienen. In 2 Timoteüs 2:21 zegt Hij namelijk: Reinigt uzelf van de vaten tot oneer, dat is: zondert u van hen af. En in vers 22: Voegt u bij hen die de Heer aanroepen uit een rein hart.

Laten wij nu nog enkele ogenblikken met elkaar spreken over hoofdstuk 6 van het boek Ezra, dat we vóór ons hebben. Koning Darius gaf bevel te zoeken naar het bevelschrift, dat zestien jaar tevoren door Kores uitgevaardigd was in betrekking tot het huis van God te Jeruzalem (6:1-5). Het is waar wat de Schrift zegt: *"Het hart van de koning is in de hand des HEREN als waterbeken, Hij leidt het overal heen, waar het Hem behaagt"* (Spr. 21:1). Zo was het toen en zo is het nu. Hoe heerlijk ervaren wij dat ook in onze dagen!

Men ging aan het zoeken en in de vesting in het gewest Medië vond men een rol waarop geschreven stond: ‘Oorkonde’, of ‘Gedachtenis’ (SV). Hebben wij hier met het toeval te doen? Nee, de gelovige lezer weet wel beter! Het volk van God en al hun belangen zijn niet overgegeven aan het toeval of aan het noodlot. God bestuurt alle dingen. De rol was niet in Babel, maar in Medië. Alleen goddelijke interventie deed de rol vinden. Die wonderbaar grote God, die het heelal bestuurt, die al die duizenden hemellichamen hun eigen baan wijst, kan Zich ook bezighouden met een onnozele rol; een geschrift dat in zestien jaar door niemand was bekeken. Zo is God. Hij is groot en wij begrijpen Hem niet. Hij is groot, ook in het kleine. Maar het gaat Hem om Zijn volk, om Zijn huis. De gelovigen zijn met al hun belangen in Zijn hand. En wat meer zegt: zij hebben een plaats in Zijn hart. Het is mogelijk dat Hij voor een korte tijd het kwaad over hen moet toelaten. Maar zodra het kan, komt Hij hen ter hulp en strekt Zijn zegenende handen over hen uit. Laten wij meer op Hem vertrouwen! Er kunnen tijden zijn waarin het *lijkt* dat alles tegen ons is, maar in werkelijkheid is God *vóór* ons.

Dat ondervonden de Joden ook. Terwijl zij in Jeruzalem omringd waren door vijanden en afwachtten wat er zou gebeuren, was God in Babel bezig het hart van de koning te bewerken teneinde Zijn volk te helpen. En het middel dat Hij daartoe gebruikte, was *deze rol!* Koning Darius ging niet zover als Nebukadnessar, die uitsprak dat de Allerhoogste heerst over de koninkrijken van de mensen; hoewel hij toch de God des hemels en de tempel als Zijn huis te Jeruzalem erkent. Ook maakte hij een fout in de opgave van de maten; hij hield geen rekening met de oorspronkelijke afmetingen van de tempel (1 Kon. 6:2). Maar het is uit alles duidelijk dat hij door God geleid werd. Hij gaf veel meer dan het volk had kunnen verwachten. Niet alleen gaf hij toestemming voor de bouw van het huis, maar geld en goed en alles wat er nodig was. Hoe beschamend voor de vijand; hoe bemoedigend voor het volk!

Dan is het opmerkelijk te horen wat de koning tot dit alles bewoog. *“Laat de arbeid aan dat huis Gods toe”,* zei hij, *“opdat zij de God des hemels welriekende offers kunnen brengen en bidden voor het leven van de koning en zijn zonen”* (6:10). De ellendige, verachte, miskende Joden werden voorbidders voor de machtigen koning en zijn geslacht! En is het nu niet treffend dat hij zeer lang geleefd en geregeerd heeft? Zeven en dertig jaar!

Wat is het mooi om een voorbidder te zijn! Niet alleen met onze eigen noden en behoeften tot God te naderen, maar ook voor anderen te mogen bidden. Ja, nog meer, wij worden vermaand om als volgt te handelen: *“Ik vermaan dan allereerst dat smekingen, gebeden, voorbiddingen en dankzeggingen gedaan worden voor alle mensen, voor koningen en alle hooggeplaatsten, opdat wij een rustig en stil leven leiden in alle godsvrucht en eerbaarheid”* (1 Tim. 2:1-2). Een christen moet bidden. Hij moet geen hoge plaats in de wereld proberen te veroveren, maar de plaats van afhankelijkheid innemen. Hij moet echter niet alleen bidden voor wie hem lief zijn, maar voor *alle* mensen en daarbij vooral niet vergeten degenen die in hoogheid zijn.

Er is genade nodig om te bidden voor anderen. Alleen in het besef van de genade die aan ons is bewezen, kunnen we die genade ook over anderen invoeren. Er is genade nodig om te *volharden* in het gebed voor anderen; want niets is zo moeilijk. Het is gemakkelijk in bezwarende omstandigheden tot God te roepen voor onszelf en ook wel voor anderen; maar als de omstandigheden schijnbaar gewoon zijn, is het heel wat moeilijker. Hoe vaak wordt het vergeten! Om te bidden voor alle mensen is een ruim hart nodig; een hart dat aan allen denkt; een hart dat allen insluit, zij het ook in grote zwakte. Behalve onze volmaakte Heiland, worden ons in de Schrift enkele voorbidders voorgesteld. *“Mozes en Aäron waren onder zijn priesters, Samuël onder hen die zijn naam aanriepen; zij riepen tot de HERE en Hij antwoordde hun”* (Ps. 99:6).

Abraham bad voor Sodom. De apostel Paulus deed in elk van zijn gebeden met blijdschap het gebed voor de Filippenzen. Hoe nodig is het in een tijd van geestelijke zwakheid onder de gelovigen, in een tijd waarin de goddeloosheid toeneemt, veel te bidden; te bidden ook voor *anderen*. Moge de Heer onze harten daartoe neigen en geven dat wij meer met alle dingen voor Zijn aangezicht verkeren! In de hemel zal het eenmaal worden gezien wat God door de verhoring van onze gebeden aan zwakke, miskende en verachte gelovigen heeft gegeven en voor hen heeft bewerkt!

De bouw ging voorspoedig voort en het huis werd voltooid in het zesde jaar van het koninkrijk van Darius; dus ongeveer twintig jaar na hun terugkeer uit Babel. Wat een gunst van God voor het volk! Nog één ding moeten we hierbij opmerken. Dit huis kwam in twintig jaar arbeid geheel gereed. Hier hebben we een tegenstelling met het geestelijke huis van God. De Gemeente is nog niet voltooid. De Heer bouwt nog steeds en pas in de hemel is het huis klaar. Nu worden nog dagelijks stenen toegebracht, naar de lankmoedigheid van God (2 Petr. 3:9). Zodra echter de laatste steen is toegevoegd aan het Godsgebouw, komt de Heer en neemt Hij de Gemeente tot Zich in de hemel. Laat ons blijven uitzien naar dat ogenblik en ondertussen in getrouwheid onze weg gaan. Laten we voor de Heer doen wat *Hij* ons te doen geeft, onder biddend opzien tot Hem voor alle noden en behoeften!

Ongeveer een maand na de voltooiing van het huis Gods, kwam het volk met de priesters en de Levieten samen om het gebouw in te wijden. Zij deden het met *vreugde*. En geen wonder. In *negentig* jaar was er geen tempel te Jeruzalem geweest, zodat zeker het merendeel nog nooit in de gelegenheid was geweest tot erediensamen te komen. Als we lezen over de inwijding van het huis Gods onder Salomo in 1 Koningen 8, moet ons al dadelijk het grote verschil opvallen met de inwijding hier. Het eerste dat bij Salomo in het heiligdom werd gebracht, was de ark van het verbond. Van

het terugkomen van die ark uit Babel lezen we niets. Waarschijnlijk is zij verloren geraakt of vernietigd.

Het tweede dat we in 1 Koningen 8 vinden, is het indrukwekkende ogenblik dat de wolk neerdaalt en de heerlijkheid van God, de tegenwoordigheid van Jahweh, het huis vervult. Toen ging Hij zitten op Zijn troon te midden van het volk en nam Hij plaats boven het verzoendeksel. Vervolgens vinden we het *gebed* van Salomo, waarin hij, knielend voor het altaar, zijn hele hart voor God uitstortte; waarna hij opstond om het hele volk te zegenen. Met de handen uitgebreid naar de hemel prees hij zo de God van Israël. Daarna volgde de verschijning van Jahweh aan Salomo, waarbij Hij hem de verzekering gaf van de verhoring van zijn gebed en de heiliging of afzondering van het huis voor Zijn naam (1 Kon. 9:3).

Van dit alles vinden we in Ezra niets. Dat kon ook niet. Zoals al eerder opgemerkt, vinden we hier alleen een *overblijfsel*; terwijl de betrekking tussen God en Zijn volk niet hersteld was. Toch moet één gedeelte van het gebed van Salomo voor deze teruggekeerde Joden tot grote troost geweest zijn; ik bedoel vers 46 en volgende. Daar bidt Salomo Gods ontferming af, wanneer het volk om zijn zonden in ballingschap zou zijn gevoerd, opdat Hij hun (na hun belijdenis) zou vergeven en hen zou terugbrengen in het land. Zij waren nu de voorwerpen van deze genade van God. Er waren trouwe Joden geweest die in Babel, in het vreemde land, met het aangezicht gericht naar Jeruzalem belijdenis hadden gedaan (denken we aan Daniël). En God had hen verhoord. Wat een verschil evenwel toen en nu! De teruggekeerden staan hier als een toonbeeld van *zwakheid*, maar – al moesten zij veel missen – zij hadden tenminste een altaar en een tempel.

En God heeft Zijn naam doen wonen in de tempel. Zijn tegenwoordigheid was er. Hadden zij vijftien jaar geleden rondom

het altaar hun *eenheid* geopenbaard, nu brachten zij bij de inwijding van de tempel de gezegende waarheid in praktijk dat de HERE *in hun midden was*. Heeft dit alles ons niet veel te zeggen? De heerlijkheid van de begintijd van de Gemeente is er niet meer. En toch mogen wij ons verblijden over het ‘altaar’ en over Gods tegenwoordigheid. Aan de Tafel van de Heer geven wij uitdrukking aan onze eenheid, maar tegelijkertijd zijn wij ons bewust van de tegenwoordigheid van de Heer. Hij is het Middelpunt. Wij heiligen ons tot de eredienst, en Hij ziet in ontferming op ons neer.

Het moet ons treffen dat er ondanks alle zwakheid zoveel trouw en nauwgezetheid onder Juda en Benjamin te vinden was. Want men deed alles volgens het gebod van de God van Israël (vs. 14). “Met Mijn Woord zal Ik in uw midden zijn,” had Hij gezegd; en dat Woord was hun een en al. Het was hun richtsnoer. Ze deden alles “naar het voorschrift van het boek van Mozes” (vs. 18). Wat een voorbeeld voor ons!

Het geloof ziet steeds het hele volk van God. Men slachtte twaalf geitenbokken ten zondoffer voor heel Israël, naar het getal der stammen. Ja, dat is geloof; het verheft zich boven de omstandigheden. Velen waren in Babel achtergebleven. De tien stammen waren naar Assyrië weggevoerd. Maar toch slachtten zij *twaalf* geitenbokken. Dat is mooi! Weliswaar waren het niet twaalf stenen, zoals bij Elia, die de eenheid tot uitdrukking brachten. Het moesten hier twaalf offerdieren zijn, om aan te tonen dat het hele volk *schuldig* was. Het was een bewijs van de toestand van *verval* van heel Israël. Maar nochtans legde het getuigenis af van de goede gezindheid van de teruggekeerde ballingen. Hoe is het met ons? Wij zien helaas dat bij de eredienst, bij de verwerkelijking van de heerlijke waarheid dat Jezus het Middelpunt van de Zijnen is, velen ontbreken. Maar is dan ons oog door het geloof gericht op de gehele Gemeente?

Het is waar dat deze Joden zwak en gering in aantal waren, maar zij vertegenwoordigden toch het hele volk bij het huis van God. Zij stonden daar voor hun bewustzijn als een getuigenis van de *twaalf* stammen. Heerlijke gedachte! Zo is het ook nu. Wij kunnen niet meer als de complete Gemeente in één plaats samen zijn. Maar toch kunnen we, wanneer we als gelovigen erediens hebben, uitdrukking geven aan de eenheid van allen. Wat een voorrecht!

Het volk offerde aan de HERE. Maar wat was het gering! Het waren honderd stieren die zij brachten, tweehonderd rammen en vierhonderd lammeren. Bij Salomo waren het tweeëntwintig duizend runderen en honderdtwintig duizend stuks kleinvee! Wat een verschil! Maar niettegenstaande dat was er grote blijdschap in hun midden; en zij wijdden het huis van God in met vreugde. Het is niet gelegen in het aantal van degenen die iets brengen aan de Heer. Het is ook niet gelegen in de grootte van hetgeen gebracht wordt. De Heer ziet het hart aan. Bij veel zwakheid is een goede gezindheid van het hart de Heer juist des te welgevalliger. Zo kan vreugde en blijdschap het hart vervullen van elke gelovige, die met andere kinderen Gods de lofoffers mag brengen. Dan kan alles gebrekkig gaan en wat zij brengen, kan gering zijn, als het maar gebracht wordt in de juiste gezindheid van het hart. Dán is het de Heer aangenaam, aangezien het voor God gewijd wordt niet door hun kracht, maar door de heerlijke Persoon van Jezus Christus (1 Petr. 2:15).

Op de veertiende van de eerste maand vierden zij die in de ballingschap geweest waren, het Pascha (vs. 19). Zoals bekend, was het paasfeest het feest van de verlossing. Bij deze viering moesten zij met hun gedachten niet teruggaan tot voor twintig jaren, toen zij uit Babel gekomen waren, maar naar de verlossing uit het land Egypte. Dáár lag het begin van hun volksbestaan als vrijgemaakt volk voor God, de HERE. Dáár was het ogenblik geweest, dat Hij hen als ellendige slaven van onder het juk van Farao verlost en

hen in vrijheid deed heengaan. Bij het paasfeest werden zij bij hun afkomst, bij hun verleden bepaald. Vandaar dat het een *feest* was, waarbij zij zich konden *verblijden*. Maar er was toch die dag altijd iets bitters. Men at het paaslam met bittere kruiden, de bittere saus. Zij waren verlost, ja, maar hoe en waardoor? Niet door eigen kracht, maar door de sterke arm van de HERE; als door de dood heen. Wanneer zij aan vroeger dachten, dan werden zij er ook bij bepaald dat een ander, een schuldeloos lam, in hun plaats had moeten sterven, opdat zij aan het oordeel zouden ontkomen. En wanneer zij aan de slavernij in Egypte dachten, wisten zij dat het Jahweh alleen was geweest die de vijand had vernietigd. Alles was genade geweest. Dit erkende men bij het paasfeest en daarom aanbad men. Maar bij het paasfeest bracht men ook speciaal de eenheid tot uitdrukking. Allen aten van één lam en namen deel aan één maaltijd.

Daarom is het goed te zien dat deze mannen de veertiende dag van de eerste maand niet onopgemerkt lieten voorbijgaan. Zij redeneerden niet: 'Laten we maar thuis blijven, want we zijn zo klein en zwak; verreweg het grootste deel is achterwege gebleven!' Nee, zij handelden in geloof. Zij slachtten *twaalf* geitenbokken. Zij zagen door het geloof *al* de stammen en zij openbaarden, door het eten van het lam, de eenheid van het gehele volk; hoewel velen er niet waren.

Want ook ons Pascha, Christus, is geslacht (1 Kor. 5:7). Ook wij hebben een verlossingsfeest, als wij aanzitten aan de Tafel van de Heer. Dáár danken wij de Vader met blijdschap, die ons verlost heeft uit de macht van de duivel. Dáár prijzen en verheerlijken wij de Heer Jezus, die stierf in onze plaats, opdat wij aan de toorn, aan het oordeel van God zouden ontkomen. Maar dáár zijn in 't bijzonder onze harten ook met ootmoed vervuld, wanneer we aan onze afkomst denken en aan de dure prijs die de Heer heeft betaald, door in *onze* plaats te sterven, *onze* schuld te betalen en

voor *onze* zonden te boeten. Maar daar eten wij ook van één brood en drinken wij uit één beker, om zo de eenheid van de gelovigen tot uitdrukking te brengen.

Laat de gezindheid van de mannen van Juda en Benjamin ook bij ons aanwezig zijn! Vele gelovigen blijven wel achter. Maar voor het geloof behoeft dit geen hinderpaal te zijn om de wil van God te volbrengen. De priesters en de Levieten hadden zich als één man gereinigd. Zij waren zich bewust van hetgeen zij gingen doen. Er was geen lichtvaardigheid, geen oppervlakkigheid bij dit paasfeest. Zij wisten wat het was en zij voelden de ernst. Zij reinigden zich om geschikt te zijn voor het feest en waardig voor de HERE, de God van Israël. Wat is dat ernstig! Beseffen wij wat wij doen, als wij het avondmaal vieren? Zijn onze harten tevoren al bezig met dat heerlijke ogenblik? Er is zoveel gevaar dat we in dit opzicht lichtvaardig zijn! De apostel Paulus zegt: *“Daarom, wie op onwaardige wijze het brood eet of de drinkbeker van de Heer drinkt, zal schuldig zijn aan het lichaam en het bloed van de Heer. Maar laat men zichzelf beproeven en zo eten van het brood en drinken van de drinkbeker”* (1 Kor. 11:27). Laten wij onszelf beproeven en van tevoren oordelen, als het nodig is, opdat we mogen aanzitten met de juiste gezindheid in het hart, de Heer waardig, in overeenstemming met de heerlijke Persoon die daar in het midden is.

Dit brengt ons vanzelf tot het laatste vers. Zij hielden het feest der ongezuurde broden zeven dagen. Dit feest was met het paasfeest verbonden. Het laatste duurde één dag; het eerste zeven dagen. Zeven dagen (dus een volle tijd) moesten ze al het zuurdeeg, dat het kwaad voorstelt, uit hun midden wegdoen. Dit stelt een heilige wandel voor, een leven in afzondering van het kwaad. Niet één dag, maar voortdurend. De verzoening heeft plaatsgehad. Maar de heiligmaking blijft. Dit is leerrijk voor ons.

De apostel Paulus schrijft erover in het gedeelte dat we zojuist al aanhaalden, als hij zegt: *“Weet u niet, dat een beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt? Zuivert het oude zuurdeeg uit, opdat u een nieuw deeg bent; u bent immers ongezuurd”* (1 Kor. 5:6-7). In Christus zijn wij ongezuurd, maar zó wil de Heer ook dat wij werkelijk zijn in onze levensopenbaring. Ongezuurd, dat is gescheiden van het kwaad. En in *die* gezindheid van het hart moeten wij feestvieren.

Geve de Heer genade aan allen, oud en jong, om te doen wat Hij wil en te leven tot Zijn eer! De grootste zegening brengt altijd de grootste verantwoordelijkheid met zich mee. Maar God geeft de ene genade na de andere, als wij er maar gebruik van weten te maken.

Ezra 7

Ezra, de priester en schriftgeleerde

Wij worden nu verplaatst in een heel nieuw deel van de geschiedenis – ongeveer zeventig jaar na de uittocht uit Babel onder de regering van Kores, en ongeveer vijftig jaar na de inwijding van de tempel. Koning Darius (zoon van Hystaspes) van wie wij in Ezra 5 en 6 lezen, is opgevolgd door zijn zoon Ahasveros (Xerxes), de koning van wie sprake is in het boek Ester, en deze is weer opgevolgd door diens zoon Artachsasta (Artaxerxes), zodat deze hoogstwaarschijnlijk de zoon van koningin Ester is. Hij heeft een 40-jarige regering gehad; en in Nehemia 2 treffen wij hem weer aan, als Nehemia voor zijn aangezicht bedroefd is. Uit alles blijkt dat hij van het begin tot aan het einde van zijn regering de Joden heel gunstig gezind is geweest.

De tijd heeft ook een grote verandering teweeggebracht in de toestand van het volk. Haggai en Zacharia hadden krachtig geprofeteerd en het volk doen ontwaken door hun woord en voorbeeld. Nieuwe energie ontstond en het werk aan het huis des Heren was hervat. Ook werden de heerlijke gevolgen van deze opwekking gezien in de voltooiing van de tempel, in zijn

inwijding en de viering van het Pascha, zoals dit in Ezra 5 en 6 wordt beschreven. God wilde nu dat men in vrede de vruchten van de terugkeer tot God en Zijn dienst zou genieten. Maar deed het volk dit ook? Helaas niet. Weer braken er tijden aan dat het snel bergafwaarts ging. Uit het slot van ons boek zien we hoe onheilige verbintenissen werden aangegaan en toegelaten. De morele kracht verdween. Wel was het kwaad nog niet zo openlijk, want het werd pas ontdekt ten tijde van Ezra's komst; maar het was toch aanwezig.

Wat moest er gedaan worden tegen dit geestelijk verval met alle negatieve gevolgen ervan? Er was maar één middel: *het Woord van God*. Het volk moest worden teruggebracht tot de wet van God. Ditmaal gebruikte Hij echter niet een profeet, maar een schriftgeleerde. God kent de noden en Hij geeft verschillende gaven om erin te voorzien. En ondanks de zwakheid en gebreken laat Hij Zich niet onbetuigd. Wat een zegen is dit! Al is er maar een klein deel van heel Israël in het land, en al zijn zij ook niet trouw, toch denkt Hij aan hen.

Dit is tot grote troost voor ons. God spreekt in onze dagen niet door mannen als Haggai en Zacharia, die nieuwe openbaringen kunnen geven. Hij gebruikt mannen zoals Ezra, die de "wet des HEREN" onderzocht en volbracht en vervolgens in Israël inzetting en verordening wilde onderwijzen (vs. 10). De Gemeente is in verval. Krachten en heerlijke tekenen zijn weggenomen. Nieuwe openbaringen worden niet gegeven. Maar gebleven zijn de permanente gaven, want de Heer heeft "sommigen gegeven als apostelen, anderen als profeten, anderen als evangelisten, anderen als herders en leraars, om de heiligen te volmaken, tot het werk van de bediening, tot de opbouw van het lichaam van Christus" (Ef. 4:11-12). De apostelen en de profeten hebben wij nog door middel van hun geschriften in het Nieuwe Testament. Evangelisten, herders en leraars zijn er ook in onze dagen. De

evangelisten om mensen tot de Gemeente te leiden. De herders en leraars om de gelovigen te weiden, te hoeden, te leren en ook terug te voeren tot dat wat vanaf het begin is. Laten we bedenken dat ook in onze dagen het enige middel tot herstel het Woord van God is. God zegt dat Hij op *zulke* mensen acht slaat: “*op de ellendige, de verslagene van geest en wie voor mijn woord beeft*” (Jes. 66:2). Laat ons verder bedenken dat zij die het Woord van God brengen en het toepassen op hart en geweten, persoonlijk trouw moeten zijn.

Ezra was een man die zijn geslachtsregister kon bewijzen. Hij was priester en was een telg uit het geslacht van Aäron. Er is in zijn geslachtsregister, dat wij in de eerste vijf verzen van ons hoofdstuk vinden, geen enkele lacune. Een Sadok en een Pinechas waren onder zijn voorvaderen. De trouw en ijver van deze mannen had ook hem aangegrepen. En is dit ook nu niet een vereiste voor Gods dienstknechten? Moet uit alles wat zij zeggen en doen niet blijken dat Christus hun bron is?

Ezra was een schriftgeleerde, bekwaam in de wet van Mozes. Niet elke priester was een schriftgeleerde. Al behoort men tot het priesterlijk geslacht, daarom is men nog geen schriftgeleerde. Alle gelovigen die tot de Gemeente behoren, zijn priesters, maar de meesten zijn geen schriftgeleerden. Bovendien is niet iedere schriftgeleerde een priester die zijn geslachtsregister kan aanwijzen. Denk aan de schriftgeleerden in Jezus' dagen. Maar denk ook aan velen in onze tijd, die zich voordoen als schriftgeleerden, maar Christus niet kennen. Maar eigenlijk *zijn* het dan ook geen schriftgeleerden. Ezra echter was een schriftgeleerde in de ware zin van het woord; en hij was een *bekwaam* schriftgeleerde. Hoe kwam Ezra aan zijn Schriftkennis? God had hem voorbereid om leider van het volk te zijn. God had hem een gave gegeven. Maar dat was niet voldoende. Ezra had zelf ook een roeping, en wij zien hier hoe trouw hij in deze roeping was: “*Ezra had er zijn hart op*

gezet om de wet des HEREN te onderzoeken en haar te volbrengen, en om in Israël inzetting en verordening te onderwijzen". Eerst **onderzoeken**, daarna **doen**, en dan aan anderen **leren**. Dit zijn drie goede en belangrijke dingen.

Ezra wilde de voorschriften van de HERE weten, en daarom had hij zijn hart erop gezet om de wet des Heren te *onderzoeken*. Hij zocht het niet bij de mens, maar bij God. Voor een dienstknecht van de Heer is het belangrijk te bedenken, dat het niet voldoende is een gave te hebben en mooie dingen te kunnen zeggen. Men moet Gods woord en wil kennen. Daartoe moet er gezocht, moet er onderzocht worden; daartoe moet men trouw de samenkomsten bezoeken waar de Bijbel wordt verklaard of waar de Bijbel wordt besproken; daartoe moet men zelf de Schrift lezen en herlezen, Schrift met Schrift vergelijken; daartoe moet men ook geschriften lezen van leraars die het Woord van God hebben onderzocht en het hebben uitgelegd.

Zo kan men de waarheid van God toepassen op hart en geweten. Als een dienstknecht van God alleen maar uitdeelt, zonder zelf te ontvangen, krijgt hijzelf gebrek. Maar ook voor andere gelovigen is dit zo belangrijk. Hoe kunnen we Gods wil *doen*, als we die niet *kennen*? En hoe zullen we die kennen, als we Gods Woord niet *onderzoeken*? En onderzoeken is meer dan het lezen van een hoofdstuk bij de maaltijd. Het is het afzonderlijk voor zichzelf lezen en overdenken van het Woord. Hoeveel gebrek is er in dit opzicht! Vooral onder de jongeren. Hoeveel tijd zou beter besteed worden, als men die wilde wijden aan Schriftstudie, aan de hand van goede Schriftverklaringen. Helaas, de ijver om zo te lezen is in onze dagen bij de jeugd niet groot. En toch, van hoeveel zegen berooft men zich hierdoor. Hoe getuigen gelovigen die bijbelbesprekingen of conferenties bezoeken van de zegen, die zij daar opdoen voor hun hart. Want niet alleen de kennis wordt vermeerderd, maar we worden gevoed. Christus wordt ons voorgesteld.

Timoteüs genoot al in zijn prille jeugd van de heerlijke geschiedenissen van Gods Woord. En we weten hoe de Heer hem later in Zijn dienst heeft willen gebruiken. Laten we ook bedenken dat wat we jong in ons opnemen, ons het beste bijblijft. Geve God ons genade om Zijn Woord te onderzoeken! *“De woorden des HEREN zijn zuivere woorden, gedegen zilver, in een smeltoven in de aarde zevenvoudig gelouterd”* (Ps. 12:7). Er is op aarde zoveel onreins, dat we gemakkelijk in ons opnemen; wat is het dan nodig dat ons hart wordt gevuld met *“levenswater, klaar en rein, uit d’onuitputbre heilfontein”*.⁵ Bovendien wordt onze geest erdoor geoefend. In het begin valt het ons moeilijk; zwerven onze gedachten af; is het alsof we er weinig aan hebben. Maar als we volhouden, dan gaat het beter en ten slotte krijgen we er zin in. Maar men moet zijn *hart* erop zetten. Met het *verstand* alleen gaat het niet. Laten we dat van Ezra leren.

Ezra onderzocht echter niet alleen de wet des Heren, maar hij had ook zijn hart erop gezet om haar te *volbrengen*. Hij was dus niet alleen een hoorder, maar ook een dader van het Woord (Jak. 1:22). Kennis is nodig, maar kennis zonder doen maakt ons schuldig. Men kan Gods wil niet doen, als men die niet kent. Maar ken ik Gods wil, dan heb ik ook de verantwoordelijkheid die te doen. Ezra was hierin trouw. Hij scheidde de praktijk niet van de leer. Hij leek niet op die schriftgeleerden in Jezus’ dagen, van wie getuigd moest worden dat zij de mensen lasten oplegden, zwaar om te dragen, maar die zichzelf niet met één van hun vingers aanraakten (Luc. 11:46).

En hij deed het niet, omdat hij het *gedwongen* moest doen, of uit vrees voor *straf*. Nee, hij zette zijn hart erop om de wet te volbrengen. Hij had Gods Woord lief, hij ging het steeds meer liefhebben. En alles wat in hem was, ging ernaar uit om te *doen*

5 Lied 122 vers 1 Bundel “Geestelijke Liederen”.

wat de God die hij liefhad graag wilde. Wat hangt hiervan veel af! Allereerst tegenover de wereld, die erop let of onze woorden en daden wel overeenstemmen. En ook tegenover de gelovigen tot wie wij spreken. Hoe kunnen zij onze vermaningen aannemen, als wij niet in handel en wandel een voorbeeld zijn? Abraham leefde godvrezend en heilig, en bij God en mensen was zijn getuigenis goed. God noemde hem Zijn vriend, en de mensen behandelden hem met waardering en hoogachting. Lot leefde naar het vlees; hij strekte zich uit naar het aardse; en hoe was zijn getuigenis? Ternauwernood kon God hem redden, als door het vuur; en de inwoners van Sodom behandelden hem met minachting. Laten we ons ook in dit opzicht aan Ezra spiegelen.

En dan komt het derde. Ezra had zijn hart erop gezet “om in Israël inzetting en verordening te *onderwijzen*”. Dit laatste was een gevolg van het eerste. Iemand, wiens hart uitgaat naar Gods woord en naar het doen van Gods wil, die zelf daarvan de gezegende gevolgen ondervindt, wil ook graag anderen in deze weg leiden. Als iets mijn eigen warme belangstelling heeft, dan valt het mij niet moeilijk met warmte hierover te spreken tegenover anderen. Maar daarbij is een goede gezindheid nodig. Van de Heer Jezus lezen we: “*Leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart*” (Matt. 11:29). Omdat Hij zo’n zachtmoedige en nederige Leermeester is, is het zo gemakkelijk van Hem te leren. Hoe vaak zegt Hij niet tegen ons hetzelfde, als wij het door onoplettendheid niet direct begrijpen. Met hoeveel geduld onderwees Jezus Zijn discipelen en legde Hij hun alles uit. Met hoeveel geduld houdt Hij Zich ook met ons bezig. Welnu, in die gezindheid moeten wij ook leven, als wij anderen willen leren. Daartoe is genade nodig, maar bij God is ze te vinden. We zien het bij Ezra. Met overleg, wijsheid, liefde en grote beslistheid is hij opgetreden en onder het volk werkzaam geweest. Ik hoop dat God ook in ons midden meer zulke mannen zal verwekken, aangegord door Zijn kracht en geleid door Zijn Geest, mannen met ijver en toewijding voor de zielen,

mannen die het hart gericht hebben om het heil van anderen te zoeken en anderen te leren.

Ten gevolge nu van deze toewijding aan het woord van de Here en aan Zijn werk, was *“de goede hand van zijn God”* over Ezra. Dit blijkt uit de verzen 9 en 10. *“Daar de goede hand van zijn God over hem was, want Ezra had er zijn hart op gezet...”* enz. Dat Gods hand zo in alles ten goede over hem was, vond zijn oorzaak dus in het feit dat het hart van Ezra in alles met God en Zijn wil was vervuld. En dat de koning voldeed aan al zijn verzoeken, naar de goede hand van zijn God over hem, toont ons dat Ezra vóór zijn optreden eerst met de behoeften van zijn volk voor *Gods* aangezicht was gekomen. En zie, God gaf hem alles wat hij vroeg. *“Doe uw mond wijd open en Ik zal hem vullen”* (Ps. 81:11).

Het gebed moet steeds aan de arbeid voorafgaan. Het was een zware taak die hem wachtte, maar in het gebed vond Ezra kracht. Hoe dikwijls wordt dit vergeten! Hoe vaak gaat men aan het werk, zonder eerst het aangezicht van de Heer te hebben gezocht! Ezra had behoefte aan de hulp van de Here. Hij voelde de grootte van het werk en zijn eigen kleinheid. Maar toen aarzelde hij ook niet en liet hij zich door niets weerhouden, wetend dat bij de Here kracht en hulp te vinden was. En in dat vertrouwen begon hij zijn verzoek bekend te maken en aanvaardde hij weldra de taak. Want de koning gaf hem de vrijheid om op reis te gaan en de geestelijke aangelegenheden van het volk in Jeruzalem te regelen, en hij overlaadde hem met alles wat hij nodig mocht hebben.

Merkwaardig is de brief die hij meekreeg! We doen goed die nauwkeurig te lezen (vs. 12-26). We zien eruit hoe wonderbaar God kan werken in het hart van heidense heersers. We zien tevens wat de overleggingen waren in het hart van de Perzische heersers. Zonder levendmakend geloof, bezaten zij toch een zekere godsvrucht. Hoewel zij zich “koning der koningen” noemden, omdat zij de wereldheerschappij hadden, erkenden zij toch de “God des hemels.” Bij Artachsasta ging het evenwel verder. Hij erkende de God van Ezra (vs. 14), de God van Israël (vs. 15), de God van Jeruzalem (vs. 19). En hij voelde dat hij handelen moest zoals hij deed; hij erkende dus zijn verantwoordelijkheid jegens die God, opdat er geen grote toorn zou zijn over zijn koninkrijk en zijn kinderen (vs. 23).

Verder liet hij zien veel vertrouwen in Ezra te stellen, want hij liet aan Ezra over om regeerders en richters aan te stellen over het volk dat woonde in het gebied over de Rivier, omdat hij heel goed wist dat de godvrezende Ezra geen mannen zou aanstellen die zich zouden verzetten tegen het koninklijk gezag, maar integendeel naar de wijsheid van zijn God verstandige mannen zou kiezen. Hij wilde dat deze man de onwetenden zou onderwijzen, want dat zou een garantie zijn voor het welzijn en voor de vrede van het koninkrijk. Hij verordende ten slotte strenge maatregelen tegen hen, die de wet van Ezra's God en van de koning niet zouden houden (vs. 26).

Ezra zelf was vol dankbaarheid. Niets rekende hij zichzelf toe, maar alles zijn God. Hij beseftte dat de HERE alles had gewerkt en welgemaakt. Laten ook wij Gods leiding opmerken, al is het te midden van veel droefheid! De Heer wil gebeden, maar ook gedankt zijn. Ezra riep uit: *“Geprezen zij de HERE, de God van onze vaders, die de koning dit in het hart gegeven heeft om het huis van de HERE, die in Jeruzalem woont, luisterrijk te maken, en mij gunst heeft doen vinden bij de koning, zijn raadsheren en alle machtige vorsten des konings!”*

“Ik nu vatte moed, daar de hand van de HERE, mijn God, over mij was, en vergaderde uit Israël de hoofdmannen om met mij op te trekken” (vs. 27-28). Ezra leefde in Gods nabijheid en het gevolg was dat hij merkte dat Gods hand over hem was: om hem te verhoren (vs. 6), om hem te beschermen op de reis naar Jeruzalem (vs. 9), om hem moed te geven als leider (vs. 28), en om hem te redden uit de macht van vijanden en struikrovers (Ezra 8:31).

Ezra 8

De tocht naar Jeruzalem

De weg naar Jeruzalem was niet gemakkelijk. Ezra ondervond dat ruimschoots. Overal op de weg legden de vijanden hem hinderlagen. Maar Ezra's kracht lag in God. Daarom vreesde hij niet en volbracht met volharding de reis, hoeveel tegenspoed ook zijn deel was en hoe lang de tocht ook duurde. De weg naar Jeruzalem is nooit gemakkelijk. Vooral geestelijk gezien niet. De vijand is er op die weg en aan het eind ervan staat het kruis. In het bijzonder heeft de Heer Jezus dit ondervonden. Het tiende hoofdstuk van het evangelie van Marcus spreekt ons hier treffend van. Daar vinden wij de Heer Jezus, die met Zijn discipelen opgaat naar Jeruzalem. Op diezelfde weg was Hem de rijke jongeling tegemoet gekomen met de vraag: *“Goede Meester, wat moet ik doen om eeuwig leven te beërven?”* Toen de Heer hem duidelijk maakte dat het eeuwige leven verbonden was met Zijn Persoon, en hij zijn kruis moest opnemen en Hem volgen, ging hij bedroefd weg. Hij had geen kracht om de weg naar Jeruzalem te gaan. Het kruis dat hij dragen moest, schrikte hem af.

De discipelen die Jezus volgden, waren gelukkig anders gezind. Hoewel wij toch lezen van hen dat zij verbaasd stonden en bang waren, toen Jezus hun vooring naar Jeruzalem. Zij voelden aan dat er droeve dingen te wachten stonden. Sprak de Heer Zelf niet daarover? *“Zie, wij trekken op naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden aan de overpriesters en de schriftgeleerden, en zij zullen Hem ter dood veroordelen en Hem overleveren aan de volken; en zij zullen Hem bespotten, Hem bespuwen, Hem geselen en doden; en na drie dagen zal Hij opstaan”*. Het kruis stond aan het eind van die weg naar Jeruzalem en dit maakte hen verbaasd en bang.

Te Jericho gekomen, zat daar een blinde man langs de weg en deze werd genezen door de Heer. En wat lezen wij van hem? Toen hij weer kon zien, *volgde* hij Jezus op de weg. Hij wierp zijn kleeft af en kwam tot Jezus; en hij gebruikte zijn geopende ogen om alléén op Jezus te zien en Hem te volgen. Dit alles geeft ons veel te leren. De weg naar Jeruzalem is de weg die tot God voert, maar aan deze weg is de smaad van Christus verbonden. We mogen dankbaar zijn als we niet lijken op de rijke jongeling. Hoeveel beter is het met de discipelen de Heer te volgen, zij het dan ook in vrees. Maar het mooiste is wanneer wij zoals Bartimeüs elke last afwerpen en met moed en volharding Jezus volgen op de weg. De vijand is er dan wel. Die bemoeilijkt altijd het gaan naar het Jeruzalem, dat boven is. Maar we hebben de wapenrusting van God om stand te kunnen houden tegen de listige aanvallen van de duivel. En we mogen ons sterken in de Heer en in de kracht van Zijn sterkte. Dat deed Ezra ook. Hij dacht er niet aan, van de koning een leger en ruiters te vragen om hen te beschermen tegen vijanden onderweg. Hij vertrouwde in het geloof op zijn God.

Ezra werd op zijn tocht vergezeld door een klein deel van de ballingen die in Babel waren achtergebleven. Zowel de aanvoerders als de personen die optrokken waren in het bezit

van hun geslachtsregisters. De Schrift somt ze hier dan ook alleen naar hun families op, niet zoals in hoofdstuk 2 voor een deel naar hun steden. Bij de eerste grote uittocht was er betrekkelijk weinig twijfel aan het recht van de afzonderlijke Israëliet; alleen bij de priesters was dit toen het geval. Maar hier werd het nodig geacht dat elk persoon nauwkeurig bewijzen kon wie hij was.

Zoiets komt vaker voor. Tijdens een opwekking kan heel gemakkelijk een vermenging plaatsvinden, omdat de liefde en de vreugde dan zo overstromend zijn. Maar de kracht van de Heilige Geest is aanwezig om te onderscheiden wat niet echt uit God is, zodra de gelegenheid daartoe zich voordoet. We zien dit reeds in het begin van de Gemeente. Met Ananias en Saffira drong de leugen binnen; met Simon de tovenaer het vlees, dat alleen een *schijn* van bekering heeft. Maar de Heilige Geest waakte, oordeelde en onderscheidde; en het huis van God bleef toen bewaard voor schade. Later waren de gelovigen op hun hoede: *“U hebt op de proef gesteld hen die zeggen dat zij apostelen zijn en het niet zijn, en hebt hen leugenaars bevonden”* (Openb. 2:2). Dit is geen betere toestand, geen bewijs van meer liefde of meer kracht. Maar het is een noodzakelijkheid als men ziet dat het kwaad insluip, opdat het getuigenis van God rein wordt gehouden.

Onder de velen die meegingen met Ezra, valt de aandacht speciaal op de kinderen van Adonikam. Bij de eerste uittocht was het grootste deel van deze familie al opgetrokken (Ezra 2:13). Nu keerden ook de laatste zonen terug, en hun namen werden niet vergeten (Ezra 8:13). De hele familie was nu dus compleet. En deze bijzonderheid, dat niemand in dit gezin verzuimde op te trekken, staat in Gods boek opgetekend. Mocht het zo zijn dat onder hen die in deze laatste dagen een getuigenis voor God vormen, complete families te vinden zijn die door de Heer Zelf geroepen en afgezonderd zijn!

Alles bijeengenomen, de priesters inbegrepen, die het eerst worden genoemd, maakten 1502 Joden gebruik van deze gelegenheid om naar Jeruzalem op te trekken. Helaas werden de Levieten gemist! Vóórdat zij op reis gingen, deed Ezra deze droevige ontdekking: *“Ik vergaderde hen bij de rivier die naar Ahawa stroomt, en daar legerden wij ons drie dagen. Toen ik acht gaf op het volk en de priesters, vond ik daar niemand van de Levieten”* (vs. 15). Al in het tweede hoofdstuk hebben we gezien dat de Levieten niet trouw waren opgekomen. Er waren toen slechts 74 personen (2:40). Maar hier was er niet één. Ze bleven in de steden, ze waren bezig met hun eigen belangen. Zij dachten er niet aan met hun broeders op te trekken voor de dienst van het huis Gods.

Ezra was daarom genoodzaakt een speciaal gezantschap van hoofden en verstandige mannen tot hen te zenden, om hen op te wekken zich toch bij hun broeders aan te sluiten. En toen kwamen ze eindelijk, acht en dertig Levieten in totaal. Dus nog niet veel. Van de tempelhorigen – de dienaars die David en de vorsten aan de Levieten gegeven hadden – kwamen er echter 220. Dus op elke Leviet zes dienaars! Was dit niet diep verootmoedigend voor de familie van de Levieten? Zij waren door de HERE afgezonderd voor Zijn dienst, maar waren lauw geworden en toonden geen belangstelling voor de dingen van God. Desondanks was toch *“de goede hand van God”* over Ezra en de zijnen. Dat was de enige hulp waarop Ezra kon rekenen. Want al bleken er grote leemten waren, al ontbrak er zoveel dat nodig was, dit éne was toch zeker: de HERE helpt en Hij verlaat de Zijnen niet!

Wel echter was het de vraag, wat de roeping van Ezra en de zijnen met het oog op de toestand van verval was. Moesten zij door een of ander hulpmiddel het tekort proberen aan te vullen? Zeker niet, zij moesten zich *verootmoedigen*. Ezra had alléén gebeden. Maar dat was niet voldoende. *“Toen riep ik daar, bij de rivier Ahawa, een vasten uit om ons te verootmoedigen voor*

onze God, en van Hem een voorspoedige tocht af te smeken voor ons, onze kinderen en al onze have” (vs. 21). “Dus vastten wij en smeekten onze God hierover, en Hij liet Zich door ons verbidden” (vs. 23). Zonder vasten en verootmoediging was het niet mogelijk dat dit handjevol mannen de goede weg naar Jeruzalem vond. Anderen zouden in zo’n situatie zeker de hulp van mensen hebben ingeroepen. Maar Ezra schaamde zich om dit te doen. Hij had immers tegen de koning gezegd: “De hand van onze God is ten goede over allen die Hem zoeken, maar zijn macht en zijn toorn zijn tegen allen die Hem verlaten” (vs. 22). Daarom vertrouwde hij op de HERE alleen. En hij wilde dit vertrouwen niet verzwakken door ten dele ook op mensen te vertrouwen. Maar dan was wel vasten, verootmoediging en gebed nodig.

Ook nu ontmoeten wij dikwijls dergelijke moeilijkheden. Soms zijn de bezwaren schijnbaar onoverkomelijk. De vijand loert op de weg op ons, en stelt zich tussen ons en de vervulling van onze eenvoudige plicht: ons samenkomen als kinderen van God en ons werk in de dienst van de Heer. Wij hebben kleine kracht om hem te weerstaan. De hulp van de Levieten, op wie wij misschien onze hoop hadden gevestigd, ontbreekt ons. Satan zou ons graag willen verleiden om samen met het leger en de ruiters van de koning op te trekken, d.w.z. met vleselijke wapens de vijand tegemoet te gaan. Wat moeten wij dan doen? Net zoals Ezra: vasten, ons verootmoedigen, bidden. “Hij liet Zich door ons verbidden.” Wat een heerlijk woord!

In de verzen 14-30 kregen de priesters en de Levieten, in het bijzonder een aangewezen aantal onder hen, de voorwerpen van zilver en goud ter hand gesteld die vrijwillig voor het huis Gods waren gegeven. Door de naam van God en door de heilige priesters waren deze vaten nu ook geheiligd: *“Gij zijt de HERE geheiligd, evenzo zijn deze voorwerpen geheiligd, en het zilver en het goud zijn een vrijwillige gave voor de HERE, de God van uw*

vaderen" (vs. 28). Deze voorwerpen waren gedeeltelijk afkomstig van de koning, zijn raadsheren en zijn vorsten. Maar omdat de naam van de HERE en Zijn tempel door hen werden erkend, kon Hij de geschenken aannemen; ze waren niet onrein. Maar zelfs in betrekking tot deze stoffelijke dingen, zilver en goud, moesten de priesters waakzaam zijn en alles zorgvuldig wegen en bewaren, want er mocht niets van worden weggenomen.

Ook nu zijn er mannen, aan wie in het bijzonder de hoede van diverse rijkdommen van onze God is toevertrouwd. Laten zij hierin trouw zijn gedurende de hele reis! "Waakt en bewaart het!" Waakzaamheid is er nodig, en zorg. De vijand loert op de weg om ons iets te ontroven. Wat een verantwoordelijkheid voor ons, maar ook wat een voorrecht, als de Heer ons iets bijzonders toevertrouwt! Waken en bewaren is dan Zijn opdracht. En meer in het algemeen geldt deze opdracht voor ons allen: *"Naarmate ieder een genadegave heeft ontvangen, dient elkaar daarmee als goede rentmeesters van de veelvoudige genade van God"* (1 Petr. 4:10).

De verzen 32-34 spreken over de ijver die de priesters en Levieten toonden om zich van hun opdracht te kwijten. Zij waren met hun hele hart bij de zaak betrokken. Niets ontbrak, toen men in Jeruzalem aankwam.

Wat een mooi voorbeeld voor ons! In kleine en grote plichten hebben wij trouw te zijn. Laten wij de dingen die Hij aan ons toevertrouwd, nooit als ons eigendom beschouwen; maar als dat wat wij straks moeten teruggeven, nadat wij het hebben bewaard. De kleine en grote oneerlijkheden, waaraan helaas ook gelovigen zich, zelfs tegenover de wereld, schuldig maken, hebben meestal deze oorzaak: men beschouwt dat wat de Heer gaf en toevertrouwd, als *eigen* bezit. Ernstige tuchtigingen zijn daarvan vaak het gevolg. Maar wie trouw is, wordt door Hem bewaard:

“De hand van onze God was over ons en redde ons uit de macht van vijanden en struikrovers” (vs. 31).

En zo kwamen dan deze mannen van de tweede uittocht na een reis van vier maanden behouden te Jeruzalem aan (vgl. Ezra 7:9). God was met hen geweest. Hij had hen bewaard en veilig doen aankomen. En wat deed deze kleine groep, toen Jeruzalem was bereikt? *“In diezelfde tijd brachten de ballingen die uit de gevangenschap waren gekomen, brandoffers aan de God van Israël: twaalf stieren voor geheel Israël”* (vs. 35). Ook zij hechtten er waarde aan *de eenheid van het volk* te erkennen. Op deze grondslag van de eenheid van Gods volk berust het getuigenis, ook in een tijd van verval. Maar het ging samen met verootmoediging en met het waken voor Gods heiligheid; en het zorgdragen voor Zijn belangen.

Nog een korte tijd en dan is ook onze reis naar Jeruzalem – het Jeruzalem daarboven – ten einde. Wat zal het heerlijk zijn, na een reis vol moeiten en bezwaren, vol listen en hinderlagen van de vijand, en ook vol geestelijke zwakheid van onze kant, maar bovenal na zoveel bewijzen van de trouw van de Heer en van Zijn bewaring, in het hemels Vaderhuis binnen te mogen te gaan! Daar zullen we offeranden van lof brengen tot in eeuwigheid. Nu al brengen wij hier op aarde deze offeranden in het geloof, en wij doen het op de grondslag van de eenheid van het lichaam van Christus. Maar daar in de hemel zal de eenheid echt worden *aanschouwd*. Daar zal niet één lid worden gemist. Heerlijke toekomst! Blij vooruitzicht! Laat ons dan met moed en trouw, ziende op het eind van de reis, voorwaarts gaan. Laten wij ons door niets laten weerhouden en laten wij vasthouden wat wij hebben, bewaren wat de Heer ons heeft toevertrouwd, overtuigd van de hulp van onze trouwe God!

*Hoe zal 't ons zijn, als wij op al die jaren,
door ons beleefd in 's werelds woestenij,
op al die ontrouw en zoveel gevaren
van 's werelds list en Satans huich'larij
terugzien, en dan al die trouw aanschouwen
van Hem, die ons vooruitging in de strijd,
ons hart vervulde met een vast vertrouwen,
en toen de zegepraal ons heeft bereid ⁶.*

6 Lied 147 vers 3 Bundel "Geestelijke Liederen".

Ezra 9

Gebed en verootmoediging

De beide laatste hoofdstukken van het boek Ezra bevatten enerzijds veel wat tot droefheid stemt, anderzijds ook veel wat reden tot blijdschap geeft. Bedroevend is het hier te zien dat het de vijand gelukt was het volk te doen afwijken van de wet van God, waardoor er een onheilige vermenging had plaatsgevonden. Verblijdend is het te mogen opmerken, hoe Ezra diep leed droeg over deze toestand en belijdenis erover deed; en ook hoe God Ezra gebruikte om het volk te reinigen van het kwaad, terwijl het volk zich reinigen liet.

We hebben al erop gewezen, dat bij de komst van Ezra vele tientallen jaren verlopen waren sinds de uittocht onder de regering van Kores. We mogen dus wel aannemen dat de leiders die het volk eerst aanvoerden, zoals Zerubbabel en Jesua, waren gestorven. Na het heengaan van deze mannen zal dus wel voornamelijk de vermenging hebben plaatsgehad, waarover in het negende en tiende hoofdstuk van ons boek gesproken wordt.

Het is altijd een groot verlies voor Gods volk, wanneer beproefde mannen, trouwe voorgangers, worden weggenomen. Lezen we bijvoorbeeld het eerste hoofdstuk van het boek Richteren, dan worden we dadelijk getroffen door de woorden: *“Het geschiedde na de dood van Jozua”*, waarop dan de geschiedenis van toenemend verval volgt. In Jozua 24:31 lezen we: *“Israël diende de HERE al de dagen van Jozua en al de dagen van de oudsten die Jozua overleefd hebben, en die al de daden gekend hadden, welke de HERE voor Israël verricht had”*. Na de dood van deze beproefde mannen ging het volk van stap tot stap achteruit; zij lieten de heidenen die zij moesten uitroeien, in hun midden wonen en werden ten slotte door hen naar het gebergte verdreven (Richt. 1:34).

Zoals het met Israël ging, zo ging het ook met de Gemeente. Hoe spoedig is uitgekomen wat de apostel Paulus had voorzeggd (Hand. 20:29-30)! Zodra mannen als Petrus en Paulus en andere apostelen en voorgangers waren weggenomen, weken velen af van de rechte weg. Ook tijdens hun leven was er al verval, maar het nam toch toe na hun heengaan. En als we de brieven lezen aan de zeven gemeenten in Klein-Azië in Openbaring 2 en 3, die ons in geregelde volgorde de hele geschiedenis van de christelijke kerk beschrijven, zien we een steeds toenemend verval, totdat het een complete afval geworden is. In Efeze had men de eerste liefde verlaten; dit kon niet door de mensen worden opgemerkt, wel door de Heer. Maar in Laodicea is geen leven meer aanwezig; enkel onverschilligheid en eigenroem; en het gevolg is dat de Heer zegt: *“Daarom omdat u lauw bent en niet heet of koud, zal Ik u uit mijn mond spuwen!”* Langzamerhand werd de toestand steeds slechter.

En zoals het gegaan is met Israël en met de Gemeente als geheel, zo gaat het ook met elke kring waaraan God bepaalde waarheden in het bijzonder toevertrouwt. Laten ook zij die zich vergaderen tot de naam van Jezus, hieraan denken! Na de dood van de oudsten

ging het mis. Wat een ernstig woord! Ook wij kennen beproefde broeders, trouwe voormannen, die van het begin af, toen enkele waarheden opnieuw aan het licht kwamen, het woord van God hebben gesproken en in woord en wandel een getuigenis waren. Met hoeveel vuur hebben zij gestreden! Hoeveel hebben zij opgeofferd voor de waarheid! Hoe trouw kwamen zij op voor de beginselen van God! En is er niet na hun heengaan een zekere mate van verval zichtbaar? Een verflauwing in bepaalde opzichten? Laten we met dankbaarheid terugdenken aan de mannen die God ons gaf, en zien op het einde van hun wandel; en laten we dan voor onszelf en voor anderen op Jezus zien, die ook voor ons Dezelfde is. Het is niet nodig dat we afwijken, wanneer trouwe mannen Gods sterven. Het is niet nodig dat een afwijking, die mogelijk heeft plaatsgehad, zich verder ontwikkelt. Als we ons oog maar op de Heer richten, of als we maar terugkeren met schuldbelijdenis tot hetgeen waarvan we zijn afgeweken. Dan zullen we bewaard blijven voor verval en hier op aarde een levend getuigenis zijn tot eer van God. Laten wij allen toch in de kracht van de Geest, en vervuld met de Geest, onze weg gaan!

Toen Ezra vernam wat er onder het volk was gebeurd, scheurde hij zijn kleet en zijn mantel. Hij trok het haar van zijn hoofd en zijn baard uit. Hij zat verbijsterd neer. Trouwe man! Diep voelde hij de schuld van het volk. Met zijn hele ziel beleefde hij de toestand van zijn volk. En een heilige verontwaardiging maakte zich van hem meester. Wat het laatste betreft, vinden wij bij hem iets van de grote Meester, die met een heilige toorn bedroefd kon zijn over de verharding van het hart van het volk (Marc. 3:5).

Het is niet goed als een christen niet toornig *kan* zijn. Natuurlijk wordt niet een toornigheid bedoeld in de zin van *boosheid*; want dan wordt tegen ons gezegd dat we alle boosheid moeten *afleggen*; maar er is sprake van toorn in de zin van heilige *verontwaardiging*. Zoals Paulus zegt: *“Wordt toornig, en zondigt niet; laat de zon*

over uw toorn niet ondergaan; en geeft de duivel geen plaats" (Ef. 4:26). Wanneer een gelovige het kwaad en de ongerechtigheid kan aanzien zonder verontwaardigd te worden, is er bij hem weinig gevoel voor de heiligheid en rechtvaardigheid van God. Zo iemand zal dan ook in de regel niet zo zwaar tillen aan zijn eigen kwaad en ongerechtigheid. Maar laten wij niet vergeten dat God tegen de zonde *toorn*t, en dat ook wij dus de plicht hebben dat te doen. Bij ons bestaat het gevaar dat de verontwaardiging vermengd wordt met iets van onszelf, dingen van het vlees. Maar wij moeten toornig zijn en *niet* zondigen; wij kunnen het nooit lang volhouden zonder te zondigen, vandaar de vermaning dat de zon over onze toorn niet mag ondergaan.

Maar Ezra was niet alleen verontwaardigd. Hij was tevens bedroefd. En ook dit wordt bij ons vaak gemist. Onder de dingen, die Gods uitverkorenen als heiligen en geliefden moeten versieren, behoort ook innige ontferming (Kol. 3:12). Als een christen niet bedroefd kan zijn over de verkeerde toestand van de Gemeente, of van de een of andere kring, of broeder, dan is dit een bewijs van weinig meegevoel, misschien wel van eigengerechtigheid. God is met innige ontferming bewogen over hen die afgeweken zijn. Zouden *wij* dan niet met innig meegevoel jegens hen vervuld zijn?

Bij Ezra was deze gezindheid te vinden. En hij was extra bedroefd en verontwaardigd, omdat niet alleen het hele overblijfsel (priesters en Levieten inbegrepen) zich met de volken had vermengd, maar de oversten en de leiders van het volk waren *voorgegaan* in deze trouwbreuk (vs. 1-2). Dát vooral deed Ezra de kleren scheuren, en als in diepe rouw verbijsterd neerzitten. Wat ernstig! Ja, voorgangers kunnen ons het Woord van God prediken; en dan is hun gemis een groot verlies. Maar zij kunnen ons ook voorgaan op een verkeerde weg. En zó was het hier.

Was er een middel tot herstel? Zeer zeker. En Ezra kende dit middel. *Persoonlijke* verootmoediging was het; in de verwachting dat dan ook *het geheel* zich zou verootmoedigen, en op die manier het kwaad zou worden weggedaan. Zo moet het altijd zijn. Wij moeten niet dadelijk handelen, als wij het kwaad zien, maar er bedroefd over zijn en onze medeschuld belijden, om pas daarna met verontwaardiging ertegen te getuigen. Is het niet mooi, dat trouwe mannen als Daniël en Ezra zich zo volkomen één maakten met het kwaad? God ziet neer op de verbroken geest; een verbroken en verbijzeld hart veracht Hij niet.

Ezra beseftte het: als God naar recht handelde, was alles verloren. En daarom boog hij zich voor God en bad. Was God niet Degene die toornde over het kwaad, maar die ook vol barmhartigheid was? Ezra kende Hem. Hij zei telkens: *“Mijn God!”* Hij bukte op de knieën en breidde de handen uit tot de HERE, *zijn* God (vs. 5-6). Het was zijn eigen God; de God die hij kende uit ervaring; de God van wie hij alles verwachtte en met wie hij kon spreken over de droevigste dingen; tot wie hij dus ook kon gaan met *deze* verdrietige zaak. Wat is het heerlijk, zoals Paulus te kunnen zeggen: *“Mijn God zal in al uw behoeften voorzien!”* (Fil. 4:19). Maar dan moeten wij eerst hebben ondervonden dat God in onze eigen behoeften heeft voorzien. Daarom is de omgang met God zo belangrijk! Het dient onszelf, en dan kunnen wij anderen erdoor tot zegen zijn.

De eerste uitwerking van Ezra's smart was deze, dat allen die voor de woorden van de God van Israël beefden, zich bij hem voegden. In het begin waren het slechts enkelen, maar langzamerhand breidde hun aantal zich uit. Zo gaat er een invloed van ons op *anderen* uit, als wij *persoonlijk* in de rechte gezindheid wandelen voor Gods aangezicht. Het is van groot belang dit ernstig te overwegen.

En hoor nu, hoe Ezra bad. Hij maakte zich volkomen één, net als Daniël dit deed, met de zonden van het volk. Hij zei niet: 'Wat zijn *hun* ongerechtigheden toch vermenigvuldigd!' Nee, dan had het erop geleken dat hij een aanklacht tegen het volk indiende – zoals eens Elia deed, zoals we lezen in 1 Koningen 19, waarbij hij zich beriep op zijn eigen ijver voor God en over de zonden van de kinderen Israëls sprak. Ezra echter zei: *“onze ongerechtigheden zijn ons boven het hoofd gewassen en onze schuld is gestegen tot de hemel”*, hoewel hijzelf part noch deel had aan de genoemde afwijkingen en zonden. Zie, dat is een God welbehaaglijke toestand van het hart. Laat die bij ons allen gevonden worden! God wil dat we het kwaad in ons midden niet vergoelijken. Maar Hij wil dat we, als we er oog voor hebben, ons één ermee maken, er bedroefd over zijn, er belijdenis over doen, en er dan tegen toornen.

Vooraf drie dingen hielden Ezra in zijn gebed bezig. De verdorvenheid van het volk; de genade van God; en de gedachte dat Israël *Gods volk* was (vs. 15). De twee laatste dingen waren zijn pleitgronden. Hij riep tot Jahweh, de God van Israël. Het volk had gezondigd. De geboden van God waren overtreden. Maar de eeuwig Getrouwe was de God van Israël. Zou Hij Zich niet willen erbarmen? Zo beleed hij dan de zonden, waardoor ze het oordeel hadden verdiend, en beriep hij zich op de genade van God, die aan Zijn volk Israël denkt.

Is het ook niet zo, als we aan de Gemeente denken? Wat een verval! Maar blijft de Gemeente niet Gods Gemeente, niettegenstaande de zonden en afwijkingen, juist zoals God de God van Israël bleef, al gold dit slechts een overblijfsel uit enkele stammen, dat bovendien nog in een droevige toestand verkeerde? Ook wij kunnen zeggen: *“En thans is ons sedert kort genade bewezen van de HERE, onze God, doordat Hij ons heeft gelaten degenen die ontkomen waren, en ons een tentpin heeft gegeven in zijn heilige plaats, waardoor*

onze God onze ogen deed oplichten en ons een weinig verademing gaf in onze slavernij” (vs. 8).

Want God heeft in onze dagen de ogen van velen geopend voor belangrijke waarheden. Hij heeft velen afgezonderd van de wereld en van alle wereldse godsdienst, en hen om de heerlijke Persoon van de Heer Jezus vergaderd. Maar hoe is nu de toestand onder hen? Is er niet veel, zéér veel waarover we ons te schamen en te verootmoedigen hebben? Maar God blijft Dezelfde, en Zijn getuigenis blijft hetzelfde. En Hij is genadig over heel Zijn Gemeente.

Waren er maar meer gelovigen als Ezra in onze tijd! Misschien zeggen we bij het lezen van zijn boek: ‘Wat een mooi voorbeeld!

Wat een man!' Maar dat is niet voldoende. We moeten hem *navolgen*. Laten wij zoals Ezra verkeren voor Gods aangezicht; leven in Zijn gemeenschap; ons één maken met de zonde van anderen; onszelf onthouden van het kwaad; en vasthouden aan God, als ziende de Onzienlijke. Dan zullen we Gods goedkeuring ontvangen. Dan zullen we ook de verhoring op onze gebeden zien. Terwijl Ezra nog bad, kreeg hij al de verhoring op zijn gebed. "Eer zij roepen, zal Ik antwoorden," zegt God. Wie dit eenmaal ondervonden heeft, zal het nooit vergeten. Mochten we het allen véél ondervinden! En ook al kán er geen verhoring komen, zoals wij die wensen, dan zullen we toch gezegend zijn, als we met alles wat ons bezwaart tot onze God de toevlucht nemen, want de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, zal dan onze harten en zinnen bewaren in Christus Jezus!

*U, Here, hoort al onze beden,
U geeft ons krachten tot de strijd;
U toont altijd aan uw leden,
dat U hun Hogepriester bent.
Geen list van Satan schaadt ons meer,
wanneer wij zien op U, o Heer.*

*U moest aan 't kruis de zonden dragen,
met onze schuld werd U belast;
U hebt de vijand daar verslagen;
nu houdt uw sterke hand ons vast.
In onze zwakheid wordt uw kracht,
zolang de strijd hier duurt, volbracht ⁷.*

7 Lied 104 vers 1 en 2 Bundel "Geestelijke Liederen".

Ezra 10

Reiniging van het volk

In Ezra 9 vinden wij Ezra in gebed en verootmoediging voor God: *“En tot mij kwamen samen allen die beefden voor de woorden van de God van Israël, wegens de trouwbreuk der ballingen”* (9:4). In hoofdstuk 10 werd het aantal van hen die zich schuldig voelden echter nog veel groter: *“Terwijl Ezra bad en schuld beleed, en zich wenend neerwierp voor het huis van God, verzamelde zich tot hem een zeer grote menigte uit Israël, mannen, vrouwen en kinderen, want het volk was in luid geweest uitgebarsten”* (10:1).

Wat een heerlijke uitwerking van de trouw van één man! Wij kunnen niet genoeg hierop wijzen. Het welzijn van Gods volk in tijden van verval hangt vaak af van één gelovige die trouw is. In Ezra 5:1-2 hebben we gezien hoe door twee profeten, Haggai en Zacharia, twee leiders van het volk werden opgewekt om het huis van God te gaan bouwen, en hoe door hen weer het hele volk werd aangevuurd. En hier zien we hoe de verootmoediging van één man, bij wie anderen zich weer aansloten, een algemene verootmoediging ten gevolge had.

En opnieuw was er één man die uitdrukking gaf aan de schuld van allen. We lezen hier: *“Toen nam Sekanja, de zoon van Jechiël, uit de zonen van Elam, het woord en zei tot Ezra: Wij zijn ontrouw geweest jegens onze God, doordat wij vreemde vrouwen uit de volken van het land hebben gehuwd; desondanks is er nog hoop voor Israël. Laat ons dan nu een verbond sluiten met onze God, dat wij alle vrouwen met de uit haar geboren kinderen zullen wegzenden, volgens de raad van mijn heer en van hen die beven voor het gebod van onze God; en laat er gehandeld worden volgens de wet”* (vs. 2-3). Wat een eerlijkheid en trouw in het erkennen van de schuld van het volk! En we weten: alleen als er schuldbesef voor God is en erkenning van het kwaad dat bedreven is, is er hoop.

Wat was de schuld van het volk? Wat was de overtreding van de ballingen? Het is bekend dat de twee stammen na hun terugkeer uit de Babylonische ballingschap zich niet meer hebben schuldig gemaakt aan de zonde van afgoderij. Hierop doelt de Heer Jezus, als Hij in Matteüs 12:43-45 spreekt over de boze geest, die van de mens (d.i. het volk) is uitgevaren. Toch was de toestand niet beter geworden. Want de onreine geest keerde terug met een vol getal (zeven) andere geesten, bozer dan hijzelf, en het laatste van die mens (van het volk) werd erger dan het eerste. Dit zou blijken toen de Heer werd verworpen. De Messias zouden zij niet aannemen; hun Heer kruisigen; de Heiligen Geest verwerpen in de persoon van Stefanus, Zijn getuige. En later, ten tijde van de antichrist, die komen zal, zal ten volle blijken dat het laatste van die mens erger wordt dan het eerste; het volk zal zich dan zelfs weer schuldig maken aan afgoderij (Openb. 13).

Zo was het in de tijd van Ezra echter niet. De zonde van afgoderij werd onder het overblijfsel niet gevonden; en de toestand van het volk was niet zó, dat deze erger dan weleer kon worden genoemd. Toch was het volk onrein, want het had zich verzwagerd met de

volken rondom. In Deuteronomium 7:25 had God Zijn volk ernstig gewaarschuwd voor het eerste kwaad, voor de afgoderij van de volken. De gesneden beelden van de volken mochten zij zich niet begeren noch nemen, opdat zij daardoor niet verstrikt zouden worden. Maar in Deuteronomium 7:3 had God ook gewaarschuwd voor het tweede kwaad, het zich verzwageren met de zeven volken die in Kanaän woonden. Zij mochten zich niet met hen verbinden. Ezra en Nehemia vonden dit tweede kwaad bij het volk en bestraften het met ernst. Gelukkig luisterde het volk. En het is opmerkelijk dat zij zich later, na hun reiniging en afzondering, van dit kwaad evenzeer hebben onthouden als van de zonde van de afgoderij, zodat zelfs nu in de verstrooiing onder alle volken op aarde zij zich van elke vermenging proberen te onthouden.

Persoonlijke en gemeenschappelijke verootmoediging moet steeds het eerste doel zijn. Maar de eenling of het volk van God in zijn totaliteit mag daarbij niet blijven staan. Op de schuldbelijdenis moet steeds een *daad* volgen. Welnu, dit gebeurde hier ook. “*Sta op*”, zei Sekanja tegen Ezra, “*want op u rust de taak; wij zullen met u zijn; wees sterk en handel!*” (vs. 4). Verootmoediging is nog geen scheiding van het kwaad. Ze leidt echter wel hiertoe. Maar scheiding van het kwaad zonder verootmoediging leidt tot niets dan tot ellende. We zien dit bij Jehu, die een heel *ijverig* man was, maar niet in de goede gezindheid handelde. De zonde van het volk beleed hij niet als de zijne voor Gods aangezicht. En later was hij de eerste, die terugkeerde tot de gouden kalveren van Dan en Betel (2 Kon. 10:31). Verootmoediging is daarom noodzakelijk. Maar niet minder nodig is de energie om zich af te scheiden van het kwaad. De Korintiërs begrepen dit. Zij deden de boze uit hun midden weg. De droefheid naar Gods wil brengt onberouwelijke inkeer tot heil. En de droefheid naar Gods wil bewerkte bij hen een ware verootmoediging, maar gaf hun ook de kracht om tegenover het kwaad te handelen met grote ernst, met verontwaardiging, met ijver, ja, met bestraffing (2 Kor. 7:11).

In Spreuken 28:13 lezen wij: *“Wie zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar wie ze belijdt en nalaat, die vindt ontferming”*. Hoe velen willen wel het kwaad belijden, maar niet hun zondige weg verlaten. Zo was het echter niet bij het volk in Ezra's tijd. Sekanja sprak namens allen over een verbond met God, *“dat wij alle vrouwen met de uit haar geboren kinderen zullen wegzenden”*. Op het *erkennen* van de zonde behoort het *nalaten* te volgen.

Sekanja sprak niet alleen een goed woord en trad niet alleen op als de mond van allen, maar hij gaf ook het goede voorbeeld. Met grote energie en onzelfzuchtigheid trad hij op. Zijn vader, Jechiël, behoorde tot de overtreders. Hij had de kracht van God nodig om al zijn familiebelangen prijs te geven voor de zaak van God. Maar deze geloofsman probeerde geen grote rol te spelen bij het herstelwerk; nee, hij had in zijn eigen oog niets te betekenen. Op Ezra, de *“schriftgeleerde, bekwaam in de wet van Mozes, welke de HERE, de God van Israël, gegeven had”* (7:6), stelde hij zijn hoop. Op Ezra rustte deze zaak: *“(…) op u rust de taak”* (vs. 4). De drager van het Woord, het Woord zelf, moest spreken.

Ezra onttrok zich niet hieraan. Hij voelde dat het zijn plicht was daadwerkelijk een voorbeeld te geven. Direct liet hij de hoofden van het volk aantreden: *“Toen stond Ezra op en deed de oversten van de priesters en de Levieten en geheel Israël zweren, dat zij naar dit woord zouden handelen, en zij zwoeren”* (vs. 5). Maar ook daarbij gaf Ezra uitdrukking aan de verootmoediging in zijn hart. Gods naam was onteerd; en de smaad was niet weggedaan, zolang niet de reiniging, met gebed en vasten, volledig was uitgevoerd. Daarom lezen wij: *“Hierna stond Ezra op van voor het huis Gods en ging naar het vertrek van Jochanan, de zoon van Eljasib, waar hij de nacht doorbracht; brood at hij niet en water dronk hij niet, want hij bedreef rouw over de trouwbreuk van de ballingen”* (vs. 6).

De ijver tegen het kwaad liet niet toe dat er ongehoorzaamheid onder het volk zou zijn. *Allen* moesten de wil van de HERE doen. En wie het niet deed, moest als een boze worden beschouwd en uit de vergadering van Israël worden verwijderd. De tucht, die geheel verwaarloosd was en door de morele verslapping van het volk was belet, werd weer uitgeoefend overeenkomstig Gods wil: *“Daarop deed men een oproep uitgaan door Juda en Jeruzalem tot al degenen die in de ballingschap geweest waren, om zich te Jeruzalem te verzamelen. Als iemand niet binnen drie dagen kwam, zou volgens besluit van de oversten en de oudsten al zijn have met de ban worden geslagen, en zou hij uit de gemeente der ballingen worden afgesneden”* (vs. 7-8).

En zie, toen verzamelden zich alle mannen van Juda en Benjamin te Jeruzalem in drie dagen. En Ezra sprak hun toe. Hij zei niet, zoals in Ezra 9:7: *“Wij zijn in grote schuld,”* maar: *“U hebt trouwbreuk gepleegd, omdat u vreemde vrouwen hebt gehuwd; daardoor hebt u Israëls schuld nog vermeerderd. Maar geeft nu eer aan de HERE, de God van uw vaders, doet wat Hem welgevallig is en scheidt u af van de volken van het land en van de vreemde vrouwen”* (vs. 10-11). Want het ging er nu niet om zich één te maken met het kwaad van het hele volk, maar om het geweten te bereiken van degenen die gezondigd hadden.

Maar toen kwamen er moeilijkheden. Allereerst was er het ongunstige jaargetijde: *“Maar het volk is talrijk en het is regentijd, zodat het niet mogelijk is buiten te blijven staan; ook is dit geen werk voor een of twee dagen, want wij hebben in dit opzicht veel overtreden”*. Het volk beefde, niet alleen van droefheid over de zonde, maar ook vanwege de plasregens (vs. 9 en 13). Allerlei uiterlijke moeilijkheden staan dikwijls een onmiddellijke reiniging van het kwaad in de weg. God laat hier zien dat het veel moeilijker is het boze weer goed te maken, dan het te bedrijven. In een ogenblik was men tot het kwaad gekomen, maar hoezeer was het

uitgebreid, en hoelang zou het duren voordat het was uitgeroeid! Maar de HERE was geduldig en barmhartig. Hij hield rekening met de beslistheid van het hart. Hij wist dat de schuldigen geen uitvlucht zochten, maar wensten te gehoorzamen. Maar de uitgebreidheid van het kwaad maakte het onmogelijk het in één keer of zelfs in enkele weken weg te doen.

Laten ook wij in moeilijke omstandigheden tegenover onze broeders het geduld van Ezra, het geduld van God in praktijk brengen, opdat zij niet ontmoedigd worden. Hoe gemakkelijk hadden degenen die niet schuldig stonden aan deze zonde, in overgrote ijver kunnen eisen dat met de regen geen rekening werd gehouden, maar onmiddellijke afzondering van het kwaad plaatsvond. Maar de broederliefde redeneert niet zo. Zij weet dat de woorden van vers 13: *“want wij hebben in dit opzicht veel overtreden”* geen ijdele woorden zijn. Zij verdraagt alles, gelooft alles, hoopt alles, omdat zij de liefde is.

Maar er was nog een andere moeilijkheid, en die was ernstiger. Er openbaarde zich tegenstand: *“Alleen Jonatan, de zoon van Asaël, en Jachzeja, de zoon van Tikwa, verzetten zich hiertegen, en Mesullam en de Leviet Sabbetai vielen hun bij”*. Het zou te wensen zijn geweest dat het besef van schuld en de ijver om het kwaad weg te doen, algemeen waren geweest. Het was helaas niet zo. Maar het is goed in het werk van de Heer altijd op tegenstand te rekenen. De arbeider wordt er door gestaald.

En wie waren de tegenstanders? Hoofden van het volk! Dat was dubbel moeilijk voor Ezra. Wat een beproeving! Maar wat is het bedroevend, als we aan deze verkeerde voorgangers zelf denken. In plaats van het werk van God te bevorderen, richtten zij het te gronde. Dan is er dubbele genade nodig voor de getrouwen om niet te wijken, maar pal te staan. Wat waren hun bedoelingen? Er wordt geen enkel motief genoemd. Maar uit het feit dat in vers

29 Mesullam wordt genoemd als een van degenen die vreemde vrouwen hadden gehuwd, kunnen we wel afleiden dat hij en de anderen *persoonlijke* redenen hadden om zich tegen het besluit van de vergadering te verzetten. Men ziet dit vaker: degenen die zelf niet rein staan, of die om allerlei persoonlijke redenen niet willen breken met personen die onder de tucht zijn gesteld, komen tegen de tucht in verzet.

Wat doen nu Ezra en het volk tegenover deze tegenstanders? Niets. Zij sluiten hen niet uit; al hebben zij hen zeker wel vermaand. Zij verdragen hen en zij beantwoorden de tegenstand en de eigenwil met een onverschrokken en beslist optreden tegen het kwaad. Stellig heeft dit op een enkeling een goede uitwerking gehad. Althans in Nehemia 8:8 en 11:16 vinden wij dat één van deze mannen, de Leviet Sabbetai, de leiding had over de dienst buiten het huis van God. Deze arbeider, die eerst tegenstand bood, maar door Gods genade en tot vreugde van allen kennelijk tot schuldbelijdenis was gekomen, had toen de taak gekregen om het volk te onderwijzen in de wet.

Ezra en zij die in de ballingschap geweest waren, lieten zich door niets weerhouden om de zaak te onderzoeken en het kwaad te oordelen. De eer van God en de reiniging van het volk van God moet ons voor ogen staan; en daarvoor moet alles wijken. Geve God ook ons deze genade, opdat we evenals Ezra rustig doorgaan met het werk van de Heer, ondanks alle tegenstand, of die nu van buiten komt of uit de eigen kring. De Heer is met allen die Zijn werk getrouw verrichten.

Op de eerste dag van de tiende maand begonnen Ezra en de familiehoofden zitting te houden om de zaak te onderzoeken, en zij waren met hun taak gereed op de eerste dag van de eerste maand. Dus waren ze ruim drie maanden bezig met dit reinigingswerk. Niemand werd gespaard, en men handelde zonder aanzien des

persoons. De priesters waren *schuldiger* en moesten dan ook een ram uit de kudde offeren. Daarna kwamen de Levieten, de zangers en de poortwachters. “Voorts uit Israël” (vs. 25). Men ziet dat de schuld groter is naarmate men een positie met meer verantwoordelijkheid inneemt. Maar *alle* vreemde vrouwen werden weggezonden; en ook de kinderen die uit hen waren geboren.

Zo is de wet. De wet is heilig en goed. Maar de wet is hard, omdat ze rechtvaardigheid eist. Ze kent geen genade. Uit 1 Korintiërs 7 blijkt dat de broeders over een dergelijke kwestie aan Paulus hadden geschreven. Er waren Korintiërs tot bekering gekomen, maar hun vrouwen kenden de Heer niet. Moesten zij die onbekeerde vrouwen nu wegzenden, net zoals in de dagen van Ezra? Of omgekeerd: moest de bekeerde man of vrouw zich laten scheiden van de onbekeerde partner? Zeer duidelijk is het antwoord van de apostel: *“Als een broeder een ongelovige vrouw heeft en deze vindt het goed bij hem te wonen, laat hij haar dan niet verstoten. En als een vrouw een ongelovige man heeft, en hij vindt het goed bij haar te wonen, laat zij haar man niet verstoten. Want de ongelovige man is geheiligd door de vrouw en de ongelovige vrouw is geheiligd door de broeder”*.

Dit wil natuurlijk niet zeggen dat de een door de ander tot eeuwige behoudenis kan worden geheiligd; het is uiterlijk geheiligd, van de wereld gescheiden. Als het op de eeuwige behoudenis betrekking had, zou de apostel niet hebben kunnen zeggen: *“Want hoe weet u, vrouw, of u de man zult behouden? Of hoe weet u, man, of u de vrouw zult behouden?”* In de bedeling van de wet moest het recht gehandhaafd worden en de vreemde worden weggezonden. Maar in de tijd van de genade wordt de vreemde geheiligd door de gelovige, en bestaat er de mogelijkheid dat de zodanige behouden wordt. Of waarom zou de man niet gewonnen kunnen worden door de stille wandel van de zuster? En waarom zou de broeder

zijn vrouw niet tot Christus kunnen leiden? De genade van God is tot alles in staat. Daarmee is echter niet gezegd dat een gelovige dan ook een ongelijk juk zou mogen aangaan, aangezien de genade toch alles vermag. Dezelfde apostel zegt in 2 Korintiërs 6:14: *“Gaat niet met ongelovigen onder een ongelijk juk”*. De gehoorzaamheid aan God eist dat wij hiernaar luisteren. Maar is iemand eenmaal onder zo’n juk, en wordt een van beiden behouden, dan wordt het juk niet verbroken maar moet men biddend vertrouwen op de rijke genade van God.

In de beide laatste hoofdstukken zien we duidelijk dat niet alleen Gods huis moet worden gebouwd, maar dat we ook in de dingen van het dagelijks leven trouw moeten zijn voor God. Alles wat Hem onteert, moet worden weggedaan. Vooral is dit zo belangrijk, waar het de kring van de gelovigen betreft. Hoeveel lichtvaardigheid is er in dit opzicht. Hoe menig een is aanwezig bij de eredienst, maar bekommert zich verder weinig om het heil van de gelovigen of om zijn eigen persoonlijke toestand. Aan de Tafel van de Heer bereid om te aanbidden, maar straks misschien de zakenman die het niet zo nauw neemt? Laten wij nooit vergeten dat wij als gelovigen gescheiden van het kwaad moeten leven.

En hiermee zijn wij aan het einde gekomen van het boek Ezra. Het heeft ons kostelijk onderwijs geboden. Allereerst als we zien op Ezra zelf. Wat een trouwe man! Hij heeft geen bijzondere gaven; doet geen wonderen; hij profeteert niet. Maar zijn hart klopt voor de eer en de zaak van de Here God, en hij ijvert voor het heil van het volk. Vooral is hij goed thuis in de wet van Mozes, in het geschreven Woord. Dat Woord leidt hem in alles. En zijn geloof is op dat Woord gegrond. De beginselen die erin vervat zijn, brengt hij in het dagelijks leven in praktijk. En op deze wijze verwerft bij het vertrouwen, zelfs van de koning.

Maar er is ook veel in het boek Ezra te leren, als we zien op het overblijfsel van Israël. Er is terugkeer tot dat wat is vanaf het begin, er is afzondering voor God, behoefte tot aanbidding, bouwen aan het huis van God, wegdoen van het kwaad. Maar daar is ook onverschilligheid, eigenliefde, ontrouw, afwijking. Gelukkig, als we leren van deze voorbeelden! Spoedig komt de Heer! Hoe zal Hij ons vinden? Laat het zijn als trouwe dienstknechten, die hun Heer elke dag verwachten, die doen hetgeen Hem welbehaaglijk is, die hier beneden voor Hem een goed getuigenis zijn.
